

Міністерство освіти і науки України
Університет митної справи та фінансів

Факультет фінансовий
Кафедра фінансів, банківської справи та страхування

Кваліфікаційна робота магістра

на тему: Оцінка джерел формування та оптимізація напрямів
використання фінансових ресурсів підприємства

Виконав: здобувач освіти групи ФК 23 - 2м
спеціальність 072 «Фінанси, банківська справа,
страхування та фондовий ринок»

Петраш Артем Володимирович
(прізвище, ім'я та по-батькові)

Керівник к.е.н., доцент Панасейко І.М.
(науковий ступінь, вчене звання, прізвище та ініціали)

Рецензент _____
_____

Дніпро – 2025

АНОТАЦІЯ

Петраш А.В. Оцінка джерел формування та оптимізація напрямів використання фінансових ресурсів підприємства.

Кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня магістра за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок». – Університет митної справи та фінансів, Дніпро, 2025.

У роботі розглянуто економічну природу та види фінансових ресурсів; джерела їх формування та напрями використання; проаналізовані фінансові ресурси ТОВ «СК "Стройінвест"»; їх структурна динаміка та показники використання; запропоновано шляхи підвищення ефективності фінансових ресурсів підприємств за сучасних умов.

Кваліфікаційна робота магістра складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел, додатків, подана на 79 сторінках, містить 11 таблиць, 15 рисунків, 5 додатків. Список використаних джерел включає 57 найменувань.

Ключові слова: фінансові ресурси, джерела формування фінансових ресурсів, використання фінансових ресурсів, механізм забезпечення фінансовими ресурсами, фінансовий леверидж.

ANNOTATION

Petrash A.V. Assessment of sources of formation and optimization of directions for the use of financial resources of the enterprise.

Qualification work for obtaining a master's degree in specialty 072 "Finance, banking, insurance and stock market". – University of Customs and Finance, Dnipro, 2025.

The work examines the economic nature and types of financial resources; sources of their formation and directions of use; analyzed financial resources of "SC "Stroyinvest" LLC; their structural dynamics and indicators of use; ways of increasing the efficiency of financial resources of enterprises under modern conditions are proposed.

The master's qualification work consists of an introduction, three sections, conclusions, a list of used sources, appendices, presented on 79 pages, contains 11 tables, 15 figures, 5 appendices. The list of used sources includes 57 names.

Key words: financial resources, sources of formation of financial resources, use of financial resources, mechanism of provision of financial resources, financial leverage.

ЗМІСТ

ВСТУП		4
РОЗДІЛ 1	ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ФОРМУВАННЯ І ВИКОРИСТАННЯ ФІНАНСОВИХ РЕСУРСІВ ПІДПРИЄМСТВА	7
1.1	Фінансові ресурси підприємства: їх сутність та види	7
1.2	Джерела формування фінансових ресурсів підприємств і характеристика їх складу	15
1.3	Напрямки використання фінансових ресурсів підприємства	25
РОЗДІЛ 2	ОЦІНКА ДЖЕРЕЛ ФОРМУВАННЯ ТА ВИКОРИСТАННЯ ФІНАНСОВИХ РЕСУРСІВ ТОВ «СК "СТРОЙІНВЕСТ"»	31
2.1	Організаційно-економічна характеристика ТОВ «СК "Стройінвест"»	31
2.2	Оцінка ефективності управління фінансовими ресурсами ТОВ «СК "Стройінвест"»	36
РОЗДІЛ 3	ШЛЯХИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ПРОЦЕСІВ ФОРМУВАННЯ І ВИКОРИСТАННЯ ФІНАНСОВИХ РЕСУРСІВ ПІДПРИЄМСТВА В СУЧАСНИХ УМОВАХ	52
3.1	Напрями оптимізації джерел формування фінансових ресурсів підприємства	52
3.2	Підвищення ефективності використання фінансових ресурсів ТОВ «СК "Стройінвест"»	68
ВИСНОВКИ		73
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ		81
ДОДАТКИ		90

ВСТУП

Актуальність дослідження. Розвиток ринкових відносин в Україні значною мірою визначається діяльністю вітчизняних підприємств і тими умовами, в яких вони функціонують. Щоб утримати конкурентні позиції, компанії мусять ретельно обирати власні стратегії та тактики, а також систематично вдосконалювати управління діяльністю задля підвищення результативності та прибутковості. При цьому фінансовий стан бізнесу тісно пов'язаний із формуванням та використанням його ресурсів.

Формування та раціональне застосування фінансових ресурсів – ключовий елемент загальної системи управління фінансами підприємства. Це дає можливість розв'язувати комплексні завдання фінансового менеджменту, спрямовані на досягнення головної мети діяльності. Ефективний розподіл фінансових ресурсів є необхідною умовою для забезпечення високих показників господарської діяльності, а продуктивна система управління ними допомагає отримувати додатковий дохід.

Питанням управління фінансовими ресурсами присвятили свої дослідження такі науковці, як О. М. Бірман, М. Г. Сичов, М. Я. Коробов, Н. В. Колчина, С. І. Юрій, О. Р. Романенко, Т. В. Гуйда, А. М. Поддєрьогін, І. М. Сафронська, О. С. Філіменко, О. Є. Шерягіна, О. О. Непочатенко, С. М. Онисько, Т. О. Партин, Н. О. Власова, О. Л. Ворсовський та інші, що зробили значний внесок у розробку теоретико-методичних основ фінансового менеджменту.

На сьогодні актуальним залишається подальше вдосконалення теоретичних і методичних підходів до управління фінансовими ресурсами підприємств, особливо у сфері комплексної оцінки фінансового потенціалу та створення дієвого механізму управління цим потенціалом.

Основною метою управління фінансовими ресурсами вважається їх оптимізація, що охоплює вибір найбільш доцільної організаційної форми підприємства з урахуванням специфіки та умов господарювання. Відтак, глибоке дослідження теоретичних і практичних аспектів формування та використання

фінансових ресурсів, а також визначення шляхів підвищення їх ефективності виступає надзвичайно важливим завданням, яке й обумовило вибір теми даної роботи.

Метою кваліфікаційної роботи є обґрунтування теоретичних основ і практичних рекомендацій формування та використання фінансових ресурсів.

З урахуванням визначених цілей дослідження, передбачається розв'язання таких основних завдань:

- з'ясувати економічну сутність та різновиди фінансових ресурсів;
- визначити ключові джерела їх формування;
- вивчити напрями використання фінансових ресурсів;
- провести аналіз основних показників діяльності ТОВ «СК "Стройінвест"»;
- проаналізувати склад, структуру та динаміку джерел фінансових ресурсів підприємства;
- оцінити рівень ефективності використання фінансових ресурсів;
- обґрунтувати шляхи оптимізації фінансових ресурсів на ТОВ «СК "Стройінвест"»;
- запропонувати заходи для підвищення результативності фінансових ресурсів підприємств в сучасних умовах.

Об'єктом дослідження є фінансові ресурси ТОВ «СК "Стройінвест"».

Предметом дослідження є процеси формування та використання фінансових ресурсів підприємства.

Методи дослідження. У процесі дослідження використовувались методи: теоретичного узагальнення та порівняння - для виявлення змісту та природи фінансових ресурсів підприємства, дослідження концепцій їх формування; статистичний та графічний аналіз – для вивчення та наочного відображення даних; групування, порівняння та візуалізація емпіричних даних для вивчення тенденцій та параметрів управління фінансовими ресурсами підприємства.

Практичне значення отриманих результатів полягає у комплексному дослідженні теоретико-організаційних засад формування та використання

фінансових ресурсів підприємства в сучасних умовах та розробці практичних рекомендацій щодо їх оптимізації на ТОВ «СК "Стройінвест"».

Інформаційною базою дослідження є законодавчі та нормативні документи з питань формування та використання фінансових ресурсів підприємства, фінансова звітність ТОВ «СК "Стройінвест"», наукові публікації з проблем управління фінансовими ресурсами підприємства.

Структура та обсяг роботи. Кваліфікаційна робота складається з вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел, додатків, подана на 70 сторінках, містить 20 таблиць, 17 рисунків, 5 додатків. Список використаних джерел складає 55 найменувань.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ФОРМУВАННЯ І ВИКОРИСТАННЯ ФІНАНСОВИХ РЕСУРСІВ ПІДПРИЄМСТВА

1.1. Фінансові ресурси підприємства: їх сутність та види

Процес формування фінансових ресурсів є одним із визначальних чинників, що впливають на результативність ринкової діяльності підприємства, його фінансову стабільність та здатність зберігати конкурентні позиції. В умовах нестійкого фінансового стану багатьох виробничих структур актуальність процесу залучення фінансових ресурсів помітно зростає, адже саме спосіб ведення діяльності сьогодні визначає спроможність компаній виходити на міжнародні ринки. Отже, економічне зростання підприємств у вітчизняному середовищі відбувається через механізми управління формуванням грошових ресурсів, що відображають основний зміст та спрямованість фінансової системи організації в умовах ринку.

Фінанси підприємств, як невід'ємна складова фінансової системи держави, відіграють вагомую роль у системі суспільних фінансових відносин. Саме у сфері суспільного виробництва вони забезпечують створення сукупного внутрішнього продукту та національного доходу, що слугують базою для формування як матеріальних, так і нематеріальних благ.

Фінансові ресурси підприємства являють собою фонд коштів, який формується під час заснування комерційної структури та постійно поповнюється в результаті її виробничо-господарської діяльності, зокрема за рахунок реалізації продукції, продажу вибулого майна, а також завдяки залученню зовнішніх джерел фінансування.

За ринкових умов управління фінансами підприємства стає відправною точкою і водночас підсумком його виробничої, господарської та комерційної діяльності. Перед початком кожного бізнес-циклу необхідно залучати певний обсяг фінансових ресурсів, без яких неможливе ефективне виконання запланованих

операцій. Фінансові ресурси охоплюють частину коштів підприємства у формі доходів, амортизаційних нарахувань, зовнішніх вливань та прострочених платежів, котрі спрямовуються на виконання фінансових зобов'язань і покриття витрат, пов'язаних із розширеним відтворенням. Власне, виробничо-фінансова діяльність підприємств стартує з формування цих фінансових ресурсів, які складаються з грошових надходжень і доходів, що перебувають у розпорядженні суб'єкта господарювання та використовуються для виконання фінансових зобов'язань, інвестування у розвиток і матеріальне стимулювання персоналу.

Компанії вступають у різноманітні фінансові відносини передусім для створення та цілеспрямованого застосування фінансових ресурсів, адже саме їхня належна достатність і ефективне використання забезпечують стабільне й результативне функціонування будь-якого підприємства.

Численні вітчизняні та закордонні дослідники пропонують різні трактування категорії «фінансові ресурси» у контексті товариств. Значний внесок у розгляд теоретичних і методологічних підходів до формування й використання фінансових ресурсів суб'єктів господарювання зробили такі відомі економісти, як Л. Лігоненко, О. Бандурка, С. І. Бланк, О. Василик, А. Загородній, Г. Кірейцев, О. Філімоненков, О. Кулініч, І. Бродська, І. Благун, С. Ксьондз, та інші. Цим питанням також присвячені праці зарубіжних науковців, зокрема Ю. Брігхема, Р. Брейлі, Г. Дональдсона, С. Майєрса, Дж. С. Мілля, Г. Марковіца, Ф. Аллена, С. Брю тощо [1, с. 282].

Серед основних напрямів, які вони досліджували, можна відзначити механізми формування фінансових ресурсів суб'єктів господарювання, вплив галузевої специфіки на структуру цих ресурсів, методи планування та прогнозування їх обсягів, а також актуальність оцінки фінансового стану підприємств в умовах сучасних економічних реалій України.

У науковому дослідженні фінансових ресурсів фундаментальне значення має правильне тлумачення самого поняття «фінансові ресурси». Узагальнені результати аналізу основних науково-методологічних підходів до визначення сутності «фінансові ресурси підприємства» подано в таблиці 1.1.

Таблиця 1.1

Основні підходи до суті поняття «фінансові ресурси» підприємства

Автор	Визначення	Ключове поняття
1	2	3
Г. І. Базецька, Л. Г. Суботовська, Ю. В. Ткаченко [2, с. 292]	«Це сукупність власних грошових надходжень і зовнішніх вливань (залучених та позикових коштів), які перебувають у розпорядженні суб'єкта господарювання та використовуються для виконання фінансових зобов'язань, фінансування поточних витрат, пов'язаних із розширенням виробництва, а також для економічного стимулювання».	Позикові кошти, розширення, фінансування
М. Д. Бедринець, Л. П. Довгань [3, с. 7]	«Це сума коштів, якою підприємство може оперативнo розпоряджатися для виконання своїх фінансових зобов'язань».	Виконання зобов'язань
Г. Я. Аніловська, І. Б. Висоцька [4, с. 10]	«Фінансові ресурси (financial resources) слід розглядати як активи, що дають підприємству змогу розв'язувати завдання інвестиційно-фінансового характеру. З позиції фінансово-господарської діяльності йдеться про поєднання двох основних процесів — залучення (мобілізації) та інвестування коштів».	Активи, інвестиції
В. В. Зянько, В. Г. Фурик, І. М. Вальдшміт [5, с. 9]	«Це грошові надходження й матеріальні цінності, що мають грошову оцінку й забезпечують здійснення господарської діяльності та покриття соціальних потреб».	Забезпечення потреб
В. М. Федосов, С. І. Юрій [6, с. 335]	«Під фінансовими ресурсами слід розуміти сукупний обсяг власного, позиченого і залученого капіталу, який підприємства застосовують для формування активів і ведення виробничо-господарських процесів з метою отримання прибутку».	Загальна сума коштів
Л. І. Катан, А. І. Сидоренко [7]	«Це кошти, що належать підприємству та охоплюють усі грошові фонди, а також частину грошових ресурсів, яку спрямовано на нефондові потреби станом на певну дату».	Грошові фонди
П. А. Стецюк [8, с. 143]	«Фінансові ресурси підприємства (суб'єкта господарювання) доцільно розглядати як найбільш ліквідну частину його активів, що забезпечує безперервний рух грошових потоків».	Ліквідність, неперервність
Н. О. Рибалко [9, с. 29]	«Це комплекс активів, сформованих із внутрішніх і зовнішніх джерел, котрі перебувають у розпорядженні підприємства (на правах власності чи тимчасового користування) і застосовуються для покриття фінансових зобов'язань та збереження безперервності його функціонування».	Сукупність активів

Продовження табл. 1.1.

1	2	3
І. О. Бланк, Л. Д. Буряк, О. Д. Василик [10, с.350-354]	Це грошові кошти (доходи, накопичення, фонди), що мають чітке цільове призначення. Таку позицію займають І. О. Бланк, Л. Д. Буряк, О. Д. Василик, О. О. Непочатенко, Н. Ю. Мельничук.	-
О. О. Непочатенко, Н. Ю. Мельничук [11, с. 39]	«Це сукупність грошових накопичень і доходів у фондовій та нефондовій формах, які формуються в процесі розподілу та перерозподілу прибутку, перебувають у розпорядженні підприємства та слугують для забезпечення простого (або розширеного) відтворення, задоволення соціальних потреб персоналу, отримання прибутку й економічного розвитку підприємства» [13, с. 39].	Трансформаційна здатність
Ю. О. Вінц [12, с. 54]	Ю. О. Вінц наголошує, що фінансові ресурси – це грошові доходи та нагромадження, які утворюються в процесі господарської діяльності через власні, позикові та залучені джерела, а також спрямовуються на формування активів організації, створення грошових резервів, виконання фінансових зобов'язань і реалізацію заходів, покликаних підвищити ефективність розвитку й платоспроможність [4, с. 54].	Дохожи, нагромадження
Завгородній Т. С., Вознюк Г. Л., Смовженко Т. С. [13, с. 56]	Деякі дослідники розглядають фінансові ресурси як цілісний обсяг коштів, якими володіє як держава, так і господарюючі суб'єкти.	Цілісність

*Складено автором

Попри значну кількість наукових досліджень, єдиного, загальноприйнятого визначення природи та складу фінансових ресурсів досі не сформульовано. Це зумовлює певні ускладнення в оптимізації та управлінні фінансовими ресурсами суб'єктів господарювання, а також породжує низку відкритих питань щодо вдосконалення процесів формування капіталу, мінімізації витрат його залучення і розроблення оптимальної структури джерел фінансування.

Зіставлення різноманітних авторських дефініцій дало змогу виявити розбіжності у науково-методологічних підходах і, водночас, узагальнити їх за низкою спільних ознак. Сучасні дослідники зазвичай комбінують декілька ключових характеристик у власних визначеннях, що й відображено в назвах відповідних підходів. Підсумок такої систематизації представлено на рисунку 1.1.

Рис. 1.1. Групування підходів до ключових характеристик поняття «фінансові ресурси підприємства» за їх змістовим навантаженням

Проведена систематизація дає можливість підвищити рівень упорядкованості понятійного апарату та термінів. Як свідчать наведені визначення (див. табл. 1.1), домінуючою є функціонально-вартісна концепція, що пояснюється універсальністю вартості в оцінюванні економічних процесів та явищ. Широка класифікація трактувань дозволяє сформулювати авторське бачення фінансових ресурсів як реальних грошових коштів, що існують на підприємстві та поділяються за:

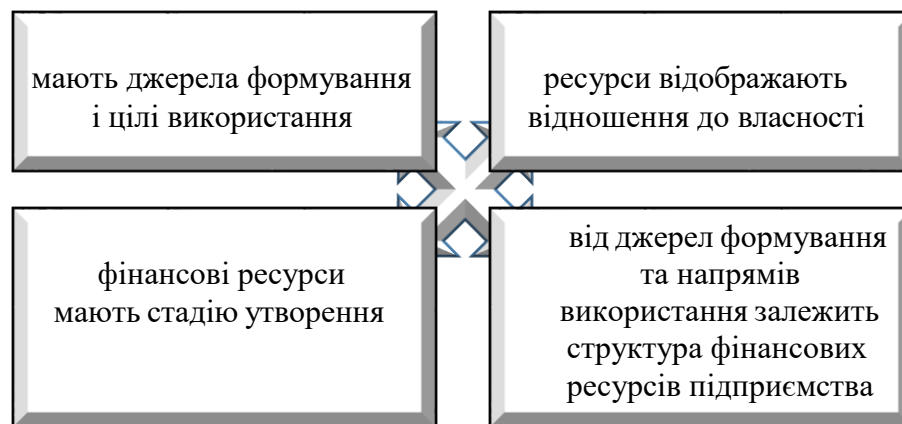
- видами і складом;
- джерелами їх походження (формування).

Ці кошти призначено для покриття витрат на розширене відтворення, виконання фінансових зобов'язань перед фізичними й юридичними особами, а

також для економічного стимулювання. Фінансові ресурси підприємств мають ряд характеристик, які відображають специфіку грошових відносин, що залежать від особливостей розподілу вартості ВВП, формування й використання грошових доходів та розпорощення коштів.

Здатність виконувати функцію платіжного засобу й рівень ліквідності активів є ключовими критеріями для включення їх до складу фінансових ресурсів. На підставі цих ознак можна виділити кілька характерних рис фінансових ресурсів, зокрема: вони формуються та витрачаються в рамках чинної законодавчо-нормативної бази; можуть належати суб'єктам із різними формами власності та способами господарювання; а також концентруватися в інституціях вторинного фінансового ринку (банки, інвестиційні фонди тощо).

Основними сферами використання фінансових ресурсів виступають модернізація й розвиток підприємств, забезпечення соціальних гарантій для персоналу та задоволення інших пріоритетних потреб суб'єктів господарювання.

Рис. 1.2. Властивості притаманні грошовим ресурсам підприємств [14, с. 290 - 294]

Фінансові ресурси підприємства містять певні особисті ознаки, або характеристики

Рис. 1.3. Характеристики фінансових ресурсів

До загальноекономічних характеристик фінансових ресурсів належать:

1) накопичення вартості. З одного боку, їх розглядають як актив, що забезпечує рух вартості та відображає закономірні пропорції витрат на всіх етапах відтворення, а з іншого — як економічний ресурс, користування яким ґрунтується на платності;

2) об'єкт права власності. Фінансові ресурси підприємства поділяють за формою власності на власні та позикові. На практиці суб'єкти господарювання можуть застосовувати не лише власні кошти, а й залучені від кредиторів чи інвесторів, які, у свою чергу, встановлюють певні умови та обмеження щодо їх використання (терміни, призначення, плата за користування тощо);

3) об'єкт впливу фактора часу. Фінансові ресурси підприємства постійно існують у часовому континуумі. Альтернативи, що забезпечують отримання

грошових надходжень у коротші терміни, є привабливішими за рівних сум надходжень;

4) фактор економічного та соціального розвитку. Ключове завдання підприємства — його економічне зростання, яке залежить як від наявності власних фінансових ресурсів, так і від здатності залучати фінансування із зовнішніх джерел.

До фінансових характеристик фінансових ресурсів суб'єктів господарювання зараховують:

1) об'єкт фінансового управління. У межах діяльності й розвитку підприємств саме фінансовим ресурсам приділяється особлива увага;

2) джерело доходу. Фінансові ресурси можуть генерувати дохід самостійно, незалежно від інших виробничих чинників. Це реалізується у вигляді надходжень від інвестиційної та фінансової діяльності. Накопичені ресурси можна спрямовувати на інвестиції з метою отримання довгострокового прибутку;

3) джерело ризику. Чим вищим є дохід, тим більшим виявляється ймовірний рівень ризику;

4) джерело погашення фінансових зобов'язань. Довгострокові кредиторські та дебіторські заборгованості можуть виникати перед державою, власниками, кредиторами чи вкладниками, тож підприємства часто використовують фінансові ресурси для покриття цих боргів.

До індивідуальних характеристик фінансових ресурсів відносять:

1) активи з високою конверсійною здатністю. Грошові ресурси безпосередньо не беруть участі у виробництві, тож для залучення в процес вони мають бути перетворені на інші види активів;

2) основну складову фінансового потенціалу. Завдяки ліквідності активів та можливості впливу на чисті грошові потоки можна оцінити платоспроможність, фінансову стійкість, кредитоспроможність і інвестиційну привабливість підприємства [15, с. 103].

Економісти також поділяють фінансові ресурси фірм за різними критеріями та видами (додаток А). Фінансові відносини компанії виникають у процесі формування її власних ресурсів, прибутків і позикових джерел, необхідних для

господарської діяльності, а також розподілу отриманого прибутку для забезпечення подальшого розвитку [20, с. 299].

Таким чином, фінансові ресурси становлять фундамент діяльності компаній, адже створюють матеріальну основу для задоволення потреб споживачів. У разі нестачі коштів підприємство зіткнеться з суттєвими труднощами у своєму розвитку. Усі існуючі класифікації корпоративних фінансових ресурсів певною мірою різняться, проте здебільшого це відображається у різних термінах, підходах до класифікації та характеристиках розглянутих видів ресурсів.

Запропоновані класифікації фінансових ресурсів підприємства дозволяють знайти оптимальне співвідношення між власними та позиковими коштами, що сприятиме зміцненню фінансового стану фірми і створенню дієвого механізму управління.

1.2. Джерела формування фінансових ресурсів підприємств і характеристика їх складу

Невід'ємною умовою стабільного функціонування будь-якої компанії, незалежно від галузевої спеціалізації чи форми власності, є наявність достатніх фінансових ресурсів, особливо за тривалої кризи та економічної непевності. У таких обставинах підприємства стикаються з браком оборотних активів, нераціональним використанням власних ресурсів, скороченням виробничих потужностей і підвищеною загрозою банкрутства. Виважений підхід до формування та ефективного використання фінансових ресурсів, спрямованих на отримання запланованих прибутків, виступає основою економічної й фінансової стабільності держави в умовах кризи [21].

На процес утворення та раціонального використання фінансових ресурсів впливають різноманітні чинники внутрішнього характеру (безпосередньо пов'язані з діяльністю конкретного підприємства) та зовнішнього (позначаються на роботі підприємства, проте не мають прямого стосунку до його операцій) (див. рис. 1.4).

Рис. 1.4. Основні чинники формування фінансових ресурсів

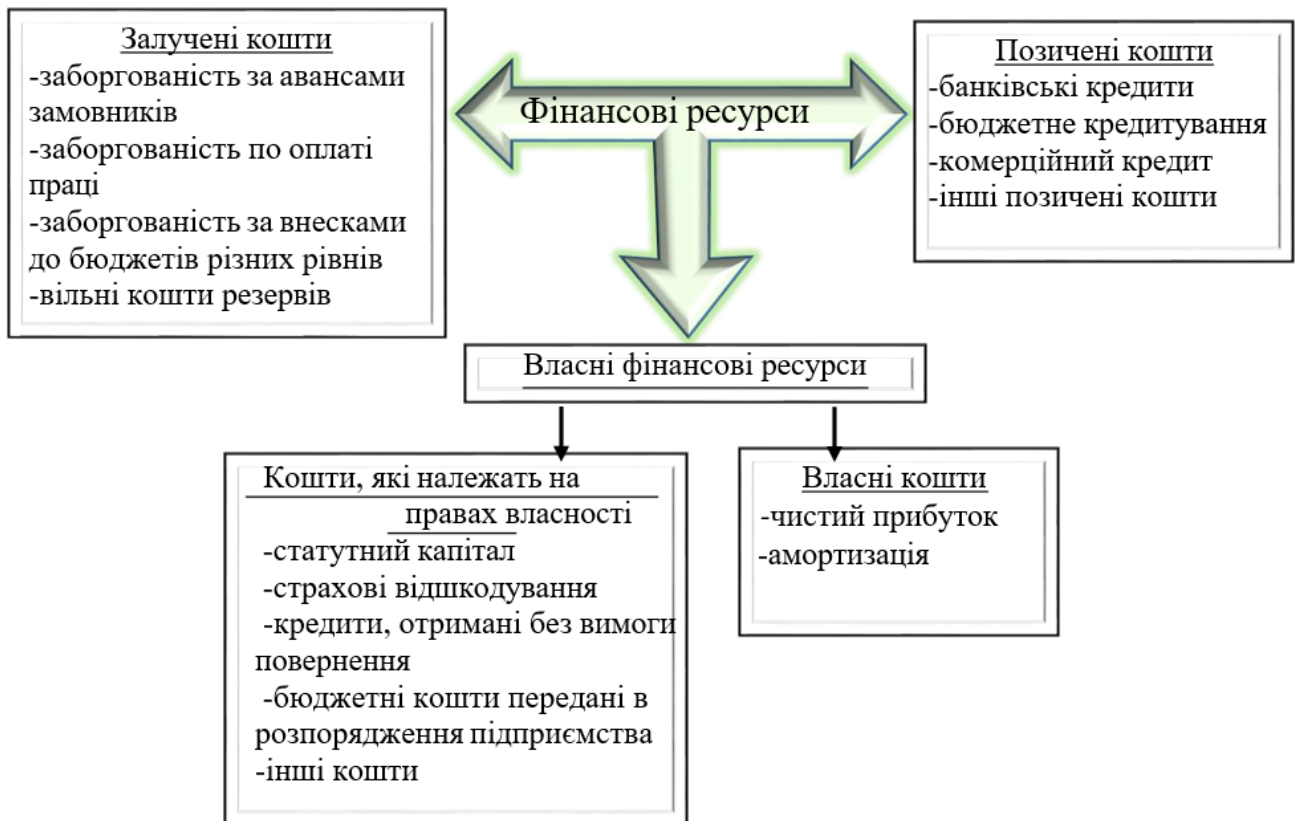
*Складено автором за даними джерела [22]

Усі зазначені чинники справляють вплив на формування фінансових ресурсів підприємства, коригуючи структуру та місткість різних джерел фінансування. Одне з ключових завдань управління фінансовими ресурсами полягає у зростанні ринкової вартості та прибутковості підприємства, а також у забезпеченні його належним обсягом коштів.

Кошти підприємства, залежно від джерела походження, поділяються на власні, позикові й залучені, і використовуються для формування активів та підтримки операційної діяльності.

Власний, позиковий і залучений капітал, з одного боку, виступають фінансовими ресурсами підприємства, що беруть участь у фінансуванні активів, а з іншого — є зобов'язаннями перед конкретними власниками чи кредиторами.

Рис. 1.5. Склад фінансових ресурсів підприємства

Основними джерелами формування фінансових ресурсів підприємств є власні та позикові кошти.

Власні кошти охоплюють:

- статутний капітал – формується засновниками у вигляді внесків чи шляхом розміщення акцій. Розмір статутного капіталу фіксується в установчих документах і визначає відносини власності та управління бізнесом, при цьому не може бути меншим за мінімальну межу, передбачену законодавством;

- амортизаційні відрахування – відображають поступову передачу вартості основних засобів на виготовлену продукцію. Цей вид ресурсів вважається одним із найдоступніших, оскільки не підлягає оподаткуванню і не потребує додаткових витрат на мобілізацію. Їх розмір залежить від норм амортизації, групи основних засобів та їх балансової вартості. Обрання оптимального методу амортизації дає змогу прискорити оновлення основних фондів і збільшити власні фінансові ресурси підприємства;

- дохід – це грошові надходження від реалізації товарів або послуг;

- прибуток – перевищення доходів над витратами.

Саме ці кошти, що утворюються безпосередньо у процесі фінансово-господарської діяльності, формують переважну частку власного капіталу підприємства.

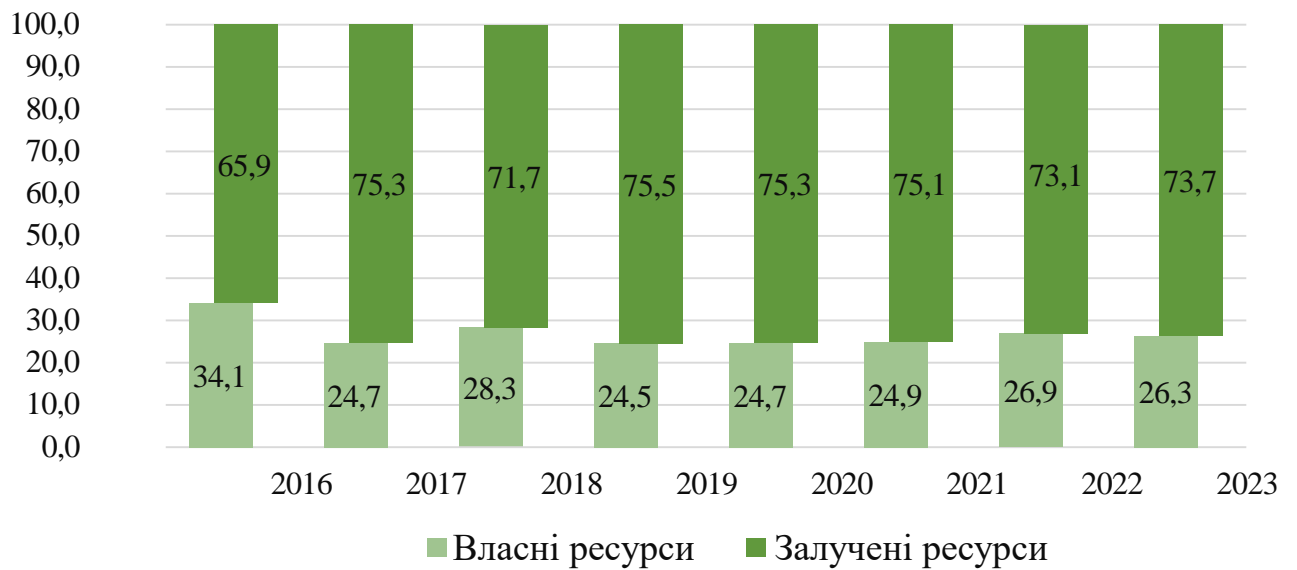
До позикових (залучених) джерел фінансування належать банківські та комерційні кредити, фінансовий лізинг, облігаційні позики, а також кредиторська заборгованість. За умови належної застави та високого кредитного рейтингу підприємства можуть розширювати свою матеріальну базу, збільшувати активи і темпи зростання економічної активності, що своєю чергою підтримує підвищення рентабельності [23].

Утім, використання позикових ресурсів тягне за собою певні ризики:

- вартість фінансування значно залежить від коливань на фінансовому ринку;
- зростає ризик фінансової нестабільності та загроза неплатоспроможності;
- складний процес залучення великих обсягів коштів (особливо для масштабних інвестицій) [22].

Підприємства, що активно застосовують запозичені кошти, мають значний потенціал фінансового зростання, але водночас стикаються з підвищеними ризиками банкрутства, які зростають пропорційно до частки позикового капіталу.

За сучасних умов структура фінансових ресурсів господарюючих суб'єктів має передбачати збалансоване поєднання власних і позикових джерел. Такий підхід дає змогу підвищити рентабельність власного капіталу, зміцнити платоспроможність і фінансову стійкість, а також знизити рівень фінансового ризику й середньозважену вартість залучення коштів. При цьому збільшення питомої ваги власних ресурсів і самофінансування вважається найкращим засобом досягнення цих цілей. Однак аналіз динаміки структури фінансових ресурсів вітчизняних підприємств за 2016–2023 роки свідчить про зворотну тенденцію (рис. 1.6).

Рис. 1.6. Динаміка структури фінансових ресурсів підприємств України 2016–2023 рр., %

*Складено автором за даними джерела [24]

Згідно з наведеною на рисунку інформацією, частка власних фінансових ресурсів підприємств постійно скорочується, тоді як залежність від зовнішніх джерел фінансування зростає. Це свідчить про загальне погіршення фінансової стійкості українських компаній. За останні вісім років питома вага власних ресурсів зменшилася на 7,8%, а обсяг залучених коштів, навпаки, збільшився. Така ситуація вказує, що суб'єкти господарювання не здатні повністю забезпечити ефективний розвиток за рахунок самофінансування, уникаючи безпідставного накопичення кредиторської заборгованості і своєчасного виконання своїх зобов'язань. Крім того, перевага позикового капіталу над власним свідчить про недостатній рівень фінансової стабільності.

Варто також звернути увагу, що підприємства, як правило, обмежуються мінімальним обсягом оборотних активів, зокрема фінансових ресурсів, потрібних для створення резерву матеріальних цінностей і покриття виробничих витрат. Решту потреб в оборотних коштах вони зазвичай задовольняють за допомогою позикових ресурсів, переважно банківських кредитів із визначеними строками повернення. Утім, залучення зовнішнього фінансування ускладнюється

коливаннями на фінансовому ринку, через що зростають витрати на обслуговування позик і підвищується ризик нестабільності. У таблиці 1.3 наводяться умови, за якими вітчизняні банки надають кредити господарюючим суб'єктам для покриття поточних потреб.

Таблиця 1.3.
Умови кредитування поточної діяльності підприємств у 2023 році

Основні умови кредитування	Найбільші банки України				
	Приватбанк, [25].	Ощадбанк[26]	Райффайзен Банк[27]	Кредобанк[28]	ОТП БАНК[29]
Призначення кредиту	поповнення обігових коштів,	придбання сировини, товарів, оплати послуг, пов'язаних з виробництвом продукції	поповнення оборотних коштів, фінансування поточної діяльності клієнта	оплата витрат, пов'язаних із веденням господарської діяльності;	фінансування оборотного капіталу
Сума кредиту	від 500 000 до 3 000 000 грн	сума кредитного ліміту повинна відповідати поточному виду діяльності	5 000 000 грн.	залежить від фінансового стану клієнта, та предмету забезпечення	від 4 000 000 гривень
Термін кредитування	від 1 до 3 років	до 3 років	до 24 місяців	від 1 до 2 років	до 3 років
Валюта кредиту	гривня, долар США, євро	гривня, долар США, євро	гривня	гривня, дол. США, євро, польські злоті	гривня, долари США, євро
Відсоткова ставка	90 днів: 14% 180 днів: 15% 270 днів: 16%	від 12,25 річних	16,35-20,35%	16%-18%	фіксована
Погашення кредиту	щомісяця	періодичними внесками, або одноразовим платежем у кінці терміну	ануїтет	графік встановлюється пропорційно доходам клієнта;	періодичними внесками, або одноразовим платежем у кінці терміну

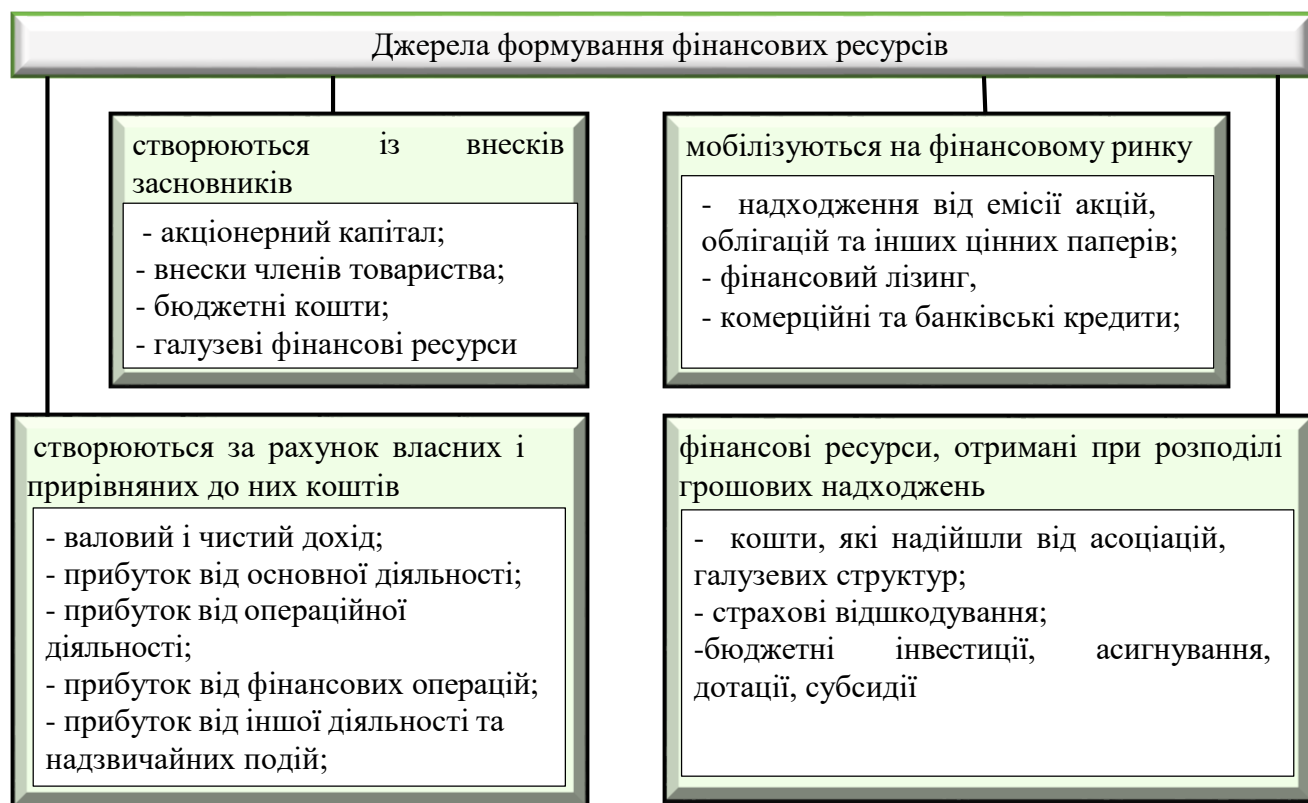
*Складено автором

Залучення коштів дає змогу новоствореним підприємствам формувати власний капітал, а вже діючим – збільшувати масштаби діяльності [30, с. 65–66].

Під час формування фінансових ресурсів підприємство має дотримуватися таких принципів:

- гарантувати, що обсяг залучених коштів відповідає сукупності сформованих активів;
- забезпечувати результативне використання фінансових ресурсів, зокрема узгодження різних складових фінансування з напрямками їх застосування;
- дотримуватися оптимальної структури джерел фінансування, тобто встановлювати доцільне співвідношення між власним та позиковим капіталом;
- зводити до мінімуму витрати на залучення ресурсів з різних джерел, передбачаючи розрахунок складових фінансування та варіантів їх залучення, аби зменшити витрати на формування й використання як власних, так і позикових фінансових ресурсів [32, с. 198].

На думку А. М. Поддєрьогіна, джерела формування фінансових ресурсів підприємства доцільно систематизувати за такими напрямками:

Рис.1.7. Джерела створення грошових ресурсів підприємства

*Складено автором за даними джерела [31]

Джерела фінансових ресурсів здебільшого поділяються на такі групи:

1. Кошти, сплачені засновниками (юридичними або фізичними особами) до статутного фонду на етапі створення підприємства.

2. Ресурси, сформовані за рахунок надходжень від операційної, інвестиційної, фінансової діяльності, амортизаційних відрахувань, цільового фінансування, а також стабільних зобов'язань у вигляді кредиторської заборгованості.

3. Кошти, залучені на фінансових ринках шляхом випуску акцій, облігацій та інших цінних паперів, банківських і комерційних кредитів.

4. Бюджетні інвестиції, державні субсидії, страхові відшкодування [15, с. 53–57].

Під час залучення фінансових ресурсів підприємство може застосовувати як внутрішні, так і зовнішні стратегії:

1. Використання власних коштів із метою розширення частки ринку.

Така стратегія зазвичай актуальна для великих вузькоспеціалізованих компаній, що працюють в умовах нестабільного ринку, та характеризується відносно невисокою рентабельністю.

2. Кооперація великих і середніх підприємств із об'єднанням їхніх фінансових ресурсів з метою освоєння нових ринків.

3. Залучення всіх доступних джерел фінансування (кредити, емісія акцій тощо) для розробки й упровадження перспективних інноваційних програм у середньому та малому бізнесі різних галузей. Ця стратегія має високий ступінь ризику, але й чималу потенційну прибутковість.

4. Отримання допоміжного фінансування від великих компаній-споживачів, зацікавлених у продукції, з якою вони працюють.

5. Перехресне фінансування, коли сформовані фінансові ресурси розподіляються між тими підрозділами чи компаніями, яким бракує власних коштів.

Зовнішня орієнтація стратегій базується на позиковому фінансуванні (облігаційні позики, банківські кредити), тоді як внутрішня спирається на власні кошти (статутний капітал, прибуток).

Стратегія фінансування має визначати:

1. Оптимальне поєднання внутрішніх і зовнішніх джерел фінансування.

2. Максимальну ціну, яку підприємство готове сплатити за залучення коштів.

3. Розподіл і перерозподіл фінансових ресурсів між окремими структурними підрозділами компанії.

Залучення коштів із різних джерел дає підприємству змогу інвестувати в нові виробництва, розширювати й оновлювати існуючі основні фонди, а також провадити дослідження й розробки тощо. Важливим аспектом є збалансованість і оптимальна структура фінансових ресурсів при визначенні джерел їхнього формування.

Разом із тим навіть найкраща структура джерел фінансування має обмеження, оскільки в процесі оцінки вартості окремих джерел можуть виникати труднощі. Серед найпоширеніших проблем:

- Орієнтація виключно на відсоткову ставку за позиковими ресурсами без урахування додаткових комісій, які можуть бути суттєвими.

- Недооцінювання впливу фактора часу за довгострокового фінансування, коли змінюються умови погашення й обслуговування боргу.

- Нечітке обґрунтування критеріїв оптимізації.

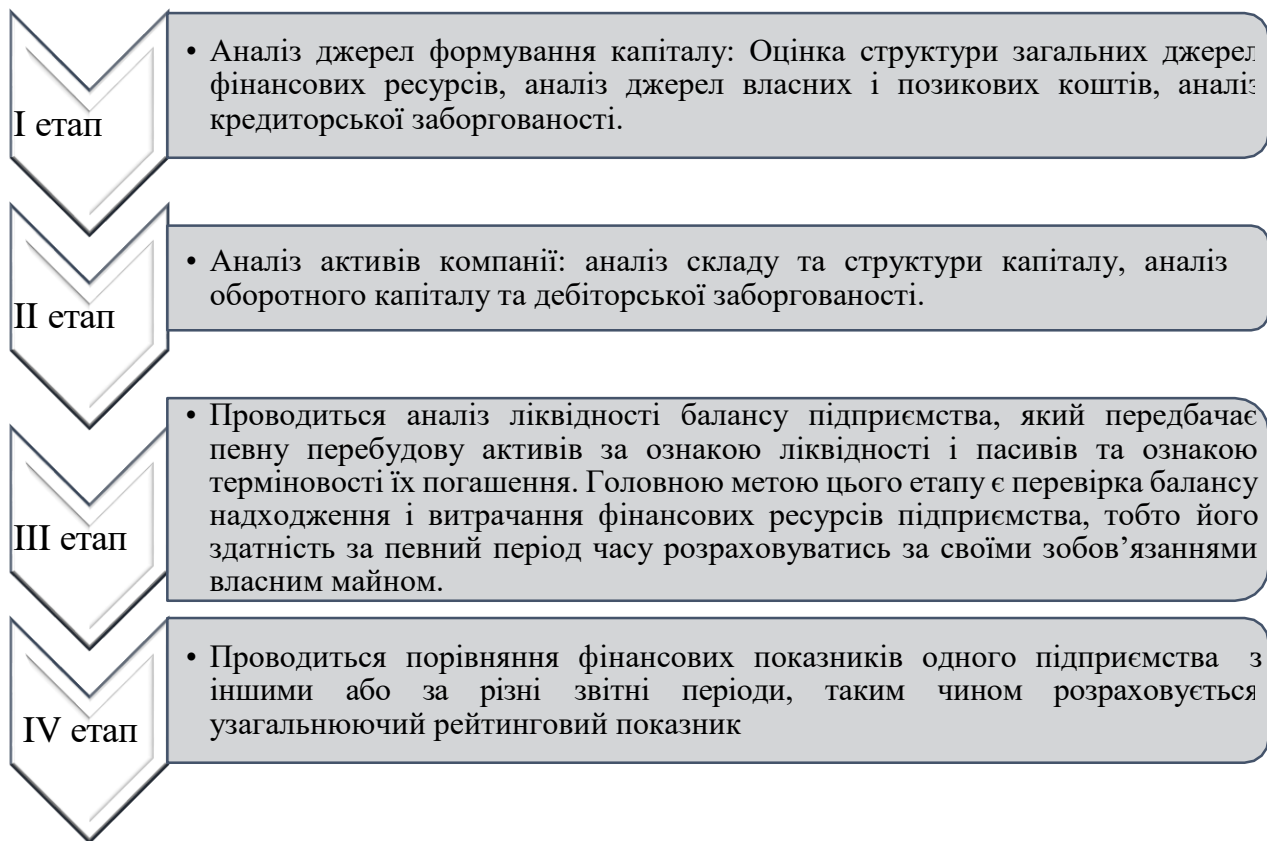
- Економіко-математичні моделі часто не беруть до уваги важливі обмеження, пов'язані зі збереженням фінансової стійкості та платоспроможності бізнесу.

Ці недоліки актуальні для короткострокового фінансування й особливо важливі під час вибору інструментів довгострокової фінансової підтримки.

Аналіз процесів формування фінансових ресурсів доцільно здійснювати у визначеній послідовності, як показано на рис. 1.8.

Перші два етапи мають ключове значення в аналізі формування фінансових ресурсів підприємства.

Труднощі у виборі джерел фінансування є характерними для кожної компанії. На фінансову стабільність організації впливають як власний, так і залучений або позиковий капітал. З одного боку, він забезпечує компанію необхідними фінансовими ресурсами й бере участь у покритті активів, а з іншого — створює зобов'язання перед державою, юридичними чи фізичними особами.

Рис.1.8. Послідовність формування фінансових ресурсів на підприємстві

Підприємства, що використовують виключно власні кошти, зазвичай характеризуються достатньо високим рівнем фінансової стійкості, проте водночас обмежують власні можливості для подальшого розвитку через брак додаткових джерел фінансування.

Таким чином, при формуванні фінансових ресурсів необхідно брати до уваги різноманітні внутрішні та зовнішні чинники, що впливають на діяльність підприємства. Всі компанії перебувають у залежності від відносин з бізнес-партнерами, попиту на продукцію, галузевих тенденцій, загальнонаціональної економічної ситуації та інших факторів, які не підконтрольні самій компанії. Крім того, внутрішні умови — зокрема, стан і рівень механізації основних фондів, обмежені виробничі потужності, кваліфікація персоналу тощо — зумовлюють певні особливості у формуванні обсягу та структури фінансових ресурсів.

1.3. Напрямки використання фінансових ресурсів підприємства

Функціонування ринкової економіки України великою мірою залежить від того, наскільки ефективно використовуються фінансові ресурси. Ресурси, що становлять потенціал окремого підприємства, водночас є частиною сукупного потенціалу галузі чи економіки в цілому. Використання фінансових ресурсів підприємства може охоплювати, зокрема:

- розрахунки з організаціями фінансової й банківської системи з метою виконання фінансових зобов'язань (сплата податків, страхових платежів, відсотків за банківськими позиками, погашення отриманих кредитів тощо);
- реінвестування в розширення виробництва, технологічне оновлення, запровадження передових технологій і «ноу-хау»;
- придбання цінних паперів інших комерційних структур (акції, облигації), які обертаються на фондовому ринку;
- фінансування соціальних програм і потреб;
- покриття поточних витрат, пов'язаних із виробництвом та реалізацією продукції (робіт, послуг);
- залучення коштів для збільшення обсягів оборотних активів і розширення асортименту продукції;
- спрямування інвестицій у науково-дослідні та дослідно-конструкторські роботи, а також у придбання нематеріальних активів;
- формування резервів тощо.

З практичного погляду доцільно групувати напрями використання фінансових ресурсів підприємства відповідно до видів активів та типів витрат (рис. 1.9).

Рис. 1.9. Напрями використання фінансових ресурсів підприємства

Чітке розмежування напрямів використання фінансових ресурсів підприємства дає змогу врахувати особливості та роль кожного напрямку для забезпечення ефективного управління й сталого розвитку. Зокрема:

- Необоротні активи охоплюють основні засоби, нематеріальні активи, незавершене будівництво, довгострокові фінансові вкладення тощо;
- Оборотні активи включають запаси, дебіторську заборгованість, короткострокові фінансові вкладення;
- Витрати на виробництво містять матеріальні витрати, оплату праці, внески на соціальне страхування тощо;
- Собівартість реалізації охоплює витрати на доставку, рекламу, зберігання й збут продукції, страхування тощо;
- Адміністративні витрати охоплюють витрати на управлінський персонал, інформаційне забезпечення, аудиторські та консультаційні послуги;
- Інші витрати можуть включати відсотки за кредитами, видатки на оренду активів, витрати на вибуття основних засобів, кредитні послуги тощо.

Фінансові ресурси виступають посередником виробничого процесу й гарантують його неперервність, що значною мірою досягається через збалансування надходжень і витрат. Порушення цієї рівноваги може призвести до банкрутства. Кошти, отримані від реалізації продукції, дають змогу оновлювати

виробничий процес, а частину доходу спрямовувати на відтворення фінансових ресурсів. Ресурси, не задіяні безпосередньо в обігу, підприємство може інвестувати у вигляді коротко- та довгострокових вкладень. Таке розширене відтворення фінансових ресурсів сприяє підвищенню загальної ефективності діяльності фірми [33].

Оптимізація та раціональний розподіл фінансових ресурсів є одним із головних завдань під час визначення напрямів їх використання. Найкраще рішення стосовно формування та застосування фінансових ресурсів забезпечується методами системного аналізу у фінансовому менеджменті, який базується на доцільності ухвалюваних рішень і враховує вплив внутрішніх і зовнішніх чинників.

У сучасних умовах інформаційного суспільства жодне підприємство не може обійтися без різноманітних інформаційних систем та технологій. Вони полегшують пошук і обробку інформації, а також допомагають обґрунтувати необхідність тих чи інших змін. Тож фінансування розвитку інформаційних технологій є одним із важливих напрямів використання ресурсів [34, с. 55].

Щоби фінансові ресурси застосовувати ефективно, слід упорядкувати та систематизувати існуючі методи управління. Теоретичні засади управління фінансовими ресурсами підприємства наведено в табл. 1.4.

Аналіз інформації, представленої в таблиці, дає підстави стверджувати, що використання грошових коштів спирається на сукупність концепцій, методів, механізмів та інструментів, спрямованих на посилення ефективності управління бізнесом. Під час реалізації фінансових ресурсів важливу роль відіграє оцінка джерел їх формування. Зокрема, частка прибутку, який залишається у розпорядженні підприємства, суттєво впливає на структуру джерел фінансових ресурсів, тоді як амортизаційні нарахування та інші внутрішні джерела в більшості випадків не відіграють домінуючої ролі [34, с. 54].

Нині підприємство не може вести активну фінансову діяльність без регулярного залучення позикового капіталу. Застосування позикових коштів дає змогу суттєво розширити масштаби бізнесу, підвищити ефективність використання власного капіталу й збільшити ринкову вартість підприємства. Саме тому

оптимальне управління фінансовими ресурсами та заходи, спрямовані на їх раціональне використання, набувають особливої актуальності [35, с. 279].

Таблиця 1.4

Теоретична база управління фінансовими ресурсами підприємства для визначення ефективних напрямів їх використання

№ п/п	Концепції, методи	Характеристика	Зв'язок з управлінням фінансовими ресурсами
1	2	3	4
1	Системний підхід (концепція)	Створена на загальній теорії систем, яка указує на специфіку, сутність об'єкту управління як системи та усі взаємозв'язки з іншими господарськими системами	На основі обліку особливостей системи та її складових дає змогу проаналізувати процес управління грошовими ресурсами підприємства як систему взаємозв'язаних елементів.
2	Стратегічний менеджмент (концепція)	Керування, засноване на цілях, створення та реалізації програм, спрямованих на закінчення поставлених цілей	Допомагає втіленню стратегії управління коштами в нових ринкових умовах
3	Концепція фінансової безпеки	Включає в себе комплекс теоретичних положень стратегій, елементів, що забезпечують фінансову безпеку господарської системи	Забезпечує довготривалу витримку фінансових відносин підприємств, здобувається безпека підприємств
4	Управління надійністю (метод)	Управління, утворене на виявленні причин недотримання надійності роботи підприємства	Допомагає збільшенню фінансової безпеки, розкриттю специфічних загроз надійності підприємства
5	Бюджетування і внутрішній аудит (механізми)	Бюджетування – процес керування коштами підприємства на засаді бюджету окремих підрозділів. Внутрішній аудит – оцінка і зміцнення ефективності процедур керування ризиками, внутрішнього контролю та управлінських процесів	Допомагають реалізації функцій антикризового керування, спрямованого на фінансову стійкість підприємства
6	Управління ризиками (інструментарій)	Управління, створене на основі ототожнювання, моніторингу і зменшення ризиків	Дає змогу виявити і вирівняти ризики, які притаманні процесу керування коштами підприємств.

Водночас при практичній реалізації фінансових рішень можуть виникати складнощі, пов'язані з непередбачуваними змінами податкового законодавства, нестабільністю на фінансових ринках та переформатуванням структури капіталу (зумовленим змінами банківських процентних ставок і валютних курсів під впливом стійкої інфляції), скороченням централізованого фінансування та зростанням інформаційних вимог [36, с. 40].

Оцінка ефективності використання фінансових ресурсів підприємства здійснюється через показники фінансової стійкості, платоспроможності та ділової активності, що відображаються в коефіцієнтах структури капіталу, ліквідності та оборотності. Це дозволяє кількісно проаналізувати вплив якості управління фінансами на рівень рентабельності та динаміку розвитку бізнесу.

Таким чином, варто розглядати використання фінансових ресурсів від рівня первинних суб'єктів господарювання до рівня держави. Для досягнення ефективності господарсько-фінансової діяльності необхідно, щоб кожен суб'єкт визначив власну фінансову стратегію. При цьому якість використання фінансових ресурсів оцінюється за ефективністю їх застосування, на яку впливає низка зовнішніх і внутрішніх чинників: економічних, правових, соціальних тощо. Хоча існує безліч фінансових стратегій і різних підходів до оцінювання результативності використання фінансових ресурсів, залишається актуальною потреба у впровадженні стандартизованої системи, яка б дала змогу найточніше оцінювати ефективність фінансових інструментів підприємства та обґрунтовувати конкретні корпоративні дії.

Фінансові ресурси є вагомою частиною фінансової системи держави. Це відносно відокремлена сфера руху фінансів, що реалізує власні функції та організаційні принципи. Відмінність полягає в тому, що кошти, залучені за допомогою фінансових ресурсів підприємств, спрямовуються безпосередньо на обслуговування виробничого процесу, виконання робіт чи надання послуг, а не на подальший перерозподіл, як це відбувається в державному секторі. Тому одним із найважливіших завдань є пошук оптимальних шляхів формування та раціонального використання фінансових ресурсів, що забезпечить максимальний

економічний ефект. Злагоджена взаємодія засновників і управлінського персоналу у вирішенні питань грамотного застосування фінансових ресурсів дає змогу не лише зберегти підприємство, а й закласти підґрунтя для його подальшого розвитку.

Фінансові ресурси суттєво впливають на діяльність підприємства тим, що можуть швидко трансформуватися в будь-який інший тип економічних активів і забезпечувати кругообіг ресурсів. Темпи розвитку вітчизняної економіки, стійкість бюджетної системи та фінансова стабільність компаній великою мірою визначаються саме раціональністю залучення та використання джерел формування фінансових ресурсів як на рівні окремих підприємств, так і держави загалом. Це і є одним із ключових завдань для сучасних бізнес-структур.

РОЗДІЛ 2

ОЦІНКА ДЖЕРЕЛ ФОРМУВАННЯ ТА ВИКОРИСТАННЯ ФІНАНСОВИХ РЕСУРСІВ ТОВ «СК "СТРОЙІНВЕСТ"»

2.1. Загальна характеристика діяльності ТОВ «СК "Стройінвест"»

Товариство з обмеженою відповідальністю «СК "Стройінвест"» (код ЄДРПОУ 39086059) було засноване 6 лютого 2014 року. Підприємство розташоване в місті Дніпро за адресою: вул. Любарського, будинок 143, офіс 106. Основний вид діяльності компанії – будівництво житлових і нежитлових будівель. Окрім цього, підприємство займається виробництвом будівельних металевих конструкцій, металевих дверей і вікон, виконує електромонтажні роботи, монтаж водопровідних мереж, систем опалення та кондиціонування, а також інші будівельно-монтажні та оздоблювальні роботи, включаючи штукатурні, малярні роботи, покриття підлоги й облицювання стін.

Компанія також здійснює оптову торгівлю, зокрема будівельними матеріалами, текстильними товарами, молочними продуктами, яйцями, харчовими оліями та жирами, надає в оренду й експлуатацію нерухоме майно, працює у сфері архітектури та інжинірингу, включаючи геологію, геодезію та технічне консультування, а також надає рекламні послуги.

Директором компанії є Гавриленко Сергій Олександрович. Засновником і кінцевим бенефіціарним власником є Лазарь Наталія Михайлівна, яка володіє 100% статутного капіталу, розмір якого становить 7 200 000 грн.

За 2023 рік компанія продемонструвала такі фінансові показники: дохід склав 782 586 000 грн, чистий прибуток – 17 674 000 грн, активи – 392 192 000 грн, а зобов'язання – 318 280 000 грн. На підприємстві працює 106 осіб.

ТОВ «СК "Стройінвест"» активно бере участь у публічних закупівлях, маючи понад 169 укладених контрактів на загальну суму більше 6,5 млрд грн. Серед основних замовників – державні установи та великі підприємства.

Для аналізу ринку ТОВ «СК "Стройінвест"» можна виділити кілька ключових сегментів, на яких підприємство працює. Розглянемо основні сегменти з урахуванням специфіки діяльності підприємства:

1. Державні замовлення. ТОВ «СК "Стройінвест"» активно бере участь у тендерах, пов'язаних з виконанням державних замовлень. На цьому сегменті ринку компанія реалізує:

- Будівництво об'єктів соціальної інфраструктури (школи, лікарні).
- Реконструкція доріг, мостів і шляхопроводів.
- Зведення промислових об'єктів для стратегічних галузей.

Значну частку доходу підприємство отримує саме з цього сегмента, оскільки держава є одним із головних замовників в будівельній галузі. За останні три роки компанія уклала понад 50 контрактів на суму, що перевищує 6,5 млрд грн.

ТОВ «СК "Стройінвест"» стикається з різноманітними ризиками у кожному сегменті ринку, на якому здійснює діяльність. У сегменті державних замовлень головними викликами є залежність від політичної ситуації, висока конкуренція в тендерах, можливі затримки фінансування з боку держави та ризики, пов'язані з корупцією. Також важливо враховувати, що будь-які зміни у законодавстві чи політиці можуть негативно вплинути на обсяги замовлень і прибутковість цього сегменту. Для зменшення цих ризиків доцільно розширювати присутність на ринку приватних замовлень та залучати міжнародні фінансові організації до співпраці.

2. Приватний сектор. На ринку приватного сектору компанія виконує роботи для великих підприємств та приватних забудовників. Основні послуги включають:

- Будівництво промислових об'єктів, складів і логістичних центрів.
- Реконструкція та ремонт комерційної нерухомості.
- Земляні роботи і облаштування інфраструктури для великих забудовників.

Ринок приватних замовлень стабільно розширюється, що дає змогу компанії диверсифікувати джерела доходів. У приватному секторі основними проблемами є ризик неплатоспроможності клієнтів, особливо малих забудовників, а також залежність від загальної економічної ситуації та рівня інвестицій у будівництво. Коливання цін на будівельні матеріали та енергоресурси також можуть впливати на

рентабельність проєктів. Щоб уникнути цих ризиків, компанія може запроваджувати попередній аналіз платоспроможності клієнтів, укласти довгострокові контракти з фіксованими умовами та оптимізувати свої витрати.

3. Інфраструктурне будівництво. Сегмент інфраструктури охоплює будівництво автомобільних доріг, мостів, шляхопроводів та інших інженерних споруд. Компанія пропонує комплексні рішення:

- Розробка проєктної документації.
- Земляні роботи та підготовка територій.
- Виконання капітального ремонту і реконструкції.

ТОВ «СК "Стройінвест"» демонструє стабільне зростання у цьому сегменті завдяки кваліфікованому персоналу та спеціалізованій техніці. Сегмент інфраструктурного будівництва також несе значні ризики через складність і тривалість реалізації проєктів. Тут виникають труднощі з дотриманням строків, перевищенням бюджету, залежністю від погодних умов і державного фінансування. Для ефективного управління цими ризиками компанія має ретельно планувати проєкти, впроваджувати страхування для покриття можливих збитків та залучати додаткові джерела фінансування, такі як приватно-державне партнерство.

4. Оренда спецтехніки. Цей сегмент є додатковим джерелом доходу, де компанія надає в оренду власну техніку для виконання спеціалізованих робіт. Сегмент активно розвивається завдяки збільшенню попиту на транспортні послуги в будівельній галузі. Оренда спецтехніки є додатковим напрямом діяльності, але пов'язана з ризиками, пов'язаними зі зносом обладнання, сезонними коливаннями попиту та можливими поломками техніки. Для зменшення негативних наслідків необхідно регулярно проводити технічне обслуговування обладнання, оновлювати парк техніки та розробляти гнучку цінову політику, орієнтовану на залучення клієнтів у періоди низького попиту.

Отже, основним сегментом ринку для ТОВ «СК "Стройінвест"» є державні замовлення, що забезпечують більшу частину доходів. Приватний сектор демонструє стабільне зростання завдяки диверсифікації клієнтської бази та розширенню ринку послуг. Інфраструктурне будівництво залишається

стратегічним напрямом, що сприяє довгостроковому розвитку компанії. Сегмент оренди спецтехніки має потенціал для розширення через збільшення попиту в будівельній галузі. Для оптимізації діяльності компанія може зосередитися на розширенні послуг для приватного сектора та збільшенні частки в інфраструктурному будівництві. Для ефективного управління ризиками компанії варто розподіляти замовлення між різними сегментами, впроваджувати системи моніторингу ризиків, створювати резервні фінансові джерела для покриття можливих збитків та активно впроваджувати сучасні технології у виробничі процеси. Такі дії сприятимуть зниженню ризиків та забезпечать стабільний розвиток підприємства.

Фінансова звітність ТОВ «СК "Стройінвест"» за останні три роки свідчить про стабільну динаміку розвитку. Основні економічні показники, зокрема виручка, чистий прибуток та рентабельність, демонструють зростання, що свідчить про ефективну діяльність підприємства.

Для оцінки фінансового стану ТОВ «СК "Стройінвест"» були розраховані основні фінансові коефіцієнти, що характеризують ліквідність, платоспроможність, фінансову стійкість і рентабельність. В табл. 2.1 наведені показники ліквідності балансу підприємства.

Таблиця 2.1

Динаміка показників ліквідності ТОВ «СК "Стройінвест"»

Показник	2021	2022	2023	Відхилення 2023 від 2021
Коефіцієнт поточної ліквідності	1,137	1,131	1,216	0,079
Коефіцієнт швидкої ліквідності	1,013	0,802	0,918	-0,095
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	0,7071	0,0631	0,2847	-0,4224
Співвідношення короткострокової дебіторської кредиторської заборгованості та	0,32	0,96	0,78	0,47

Динаміка показників ліквідності ТОВ «СК "Стройінвест"» за період 2021–2023 років свідчить про неоднозначність змін у фінансовому стані підприємства. Коефіцієнт поточної ліквідності зріс з 1,137 у 2021 році до 1,216 у 2023 році, що вказує на покращення здатності підприємства покривати свої поточні зобов'язання за рахунок оборотних активів. Відхилення на 0,079 є позитивним сигналом про стабільність і покращення управління оборотними коштами.

Коефіцієнт швидкої ліквідності зазнав зниження за період, відзначивши негативний тренд у 2022 році до 0,802, а в 2023 році частково відновився до 0,918. Однак у порівнянні з 2021 роком він все ще залишається нижчим на 0,095. Це може свідчити про певні труднощі з мобілізацією ліквідних активів для покриття поточних зобов'язань у разі потреби. Зниження цього показника викликає питання про структуру оборотних активів та рівень дебіторської заборгованості.

Коефіцієнт абсолютної ліквідності демонструє найбільш негативну динаміку: він знизився з 0,7071 у 2021 році до 0,2847 у 2023 році, тобто відхилення склало - 0,4224. Такий різкий спад вказує на те, що підприємство має суттєво менший обсяг грошових коштів і еквівалентів для покриття поточних зобов'язань. Це може бути результатом збільшення витрат, затримки платежів від клієнтів або зростання короткострокових зобов'язань.

Співвідношення короткострокової дебіторської та кредиторської заборгованості, яке зросло з 0,32 у 2021 році до 0,78 у 2023 році (відхилення 0,47), вказує на те, що підприємство стало більш залежним від короткострокових кредитів чи зобов'язань. Хоча це співвідношення покращилося порівняно з 2022 роком, коли воно досягло 0,96, воно все ще свідчить про ризики з точки зору управління оборотним капіталом і дебіторською заборгованістю.

Загалом, аналіз таблиці свідчить, що ТОВ «СК "Стройінвест"» демонструє певні покращення у загальній ліквідності, проте існують проблеми з абсолютною ліквідністю та швидким доступом до коштів, які можуть впливати на фінансову стабільність у короткостроковій перспективі. Для стабілізації та покращення фінансового стану компанії слід переглянути управління грошовими потоками,

оптимізувати структуру оборотних активів та підвищити ефективність управління дебіторською заборгованістю.

Таблиця 2.2 містить матеріали щодо фінансової стійкості підприємства.

Таблиця 2.2

Показники фінансової стійкості ТОВ «СК "Стройінвест"»

Показник	2021	2022	2023	Відхилення 2023 від 2021
Власні обігові кошти (робочий, функціонуючий капітал)	43 958	50 947	68 675	24 717
Коефіцієнт забезпечення оборотних активів власними коштами	0,11	0,11	0,18	0,06
Маневреність робочого капіталу	0,91	2,52	1,38	0,48
Маневреність власних обігових коштів	5,46	0,49	1,33	-4,14
Коефіцієнт забезпечення власними обіговими коштами запасів	1,05	0,39	0,72	-0,32
Коефіцієнт покриття запасів	8,19	2,70	3,29	-4,90
Коефіцієнт фінансової незалежності	0,14	0,13	0,19	0,05
Коефіцієнт фінансової залежності	7,12	7,98	5,33	-1,78
Коефіцієнт маневреності власного капіталу	6,90	7,88	5,26	-1,64
Коефіцієнт концентрації позикового капіталу	0,86	0,87	0,81	-0,05
Коефіцієнт фінансової стабільності (коефіцієнт фінансування)	0,164	0,143	0,231	0,067
Показник фінансового левериджу	0,044	0,011	0,004	-0,040
Коефіцієнт фінансової стійкості	0,147	0,127	0,188	0,042

Аналіз показників фінансової стійкості ТОВ «СК "Стройінвест"» за період 2021–2023 років свідчить про суттєві зміни у структурі та якості фінансових ресурсів підприємства. Найбільш виразним є зростання власних обігових коштів із 43 958 тис. грн у 2021 році до 68 675 тис. грн у 2023 році, що демонструє позитивну динаміку і збільшення ресурсів, які можуть бути використані для фінансування оборотних активів. Відхилення на 24 717 тис. грн є суттєвим і вказує на покращення забезпеченості оборотного капіталу власними коштами.

Покращення коефіцієнта забезпечення оборотних активів власними коштами з 0,11 у 2021 році до 0,18 у 2023 році (+0,06) свідчить про поступове зростання фінансової автономії підприємства в управлінні оборотними активами. Це зменшує

ризик надмірної залежності від позикових коштів. Однак маневреність робочого капіталу демонструє неоднозначну динаміку: після різкого зростання до 2,52 у 2022 році показник знизився до 1,38 у 2023 році, що все ще вище рівня 2021 року. Це свідчить про покращення гнучкості використання капіталу, хоча темпи зростання уповільнилися.

Маневреність власних обігових коштів знизилася з 5,46 у 2021 році до 1,33 у 2023 році (-4,14), що свідчить про зменшення можливостей підприємства спрямовувати власний капітал на покриття поточних потреб. Падіння коефіцієнта забезпечення власними обіговими коштами запасів з 1,05 до 0,72 (-0,32) свідчить про те, що підприємство стало більше залежати від позикових коштів для фінансування своїх запасів, хоча цей показник все ще залишається на прийнятному рівні.

Коефіцієнт фінансової незалежності зріс із 0,14 у 2021 році до 0,19 у 2023 році (+0,05), що є позитивною тенденцією, оскільки вказує на зменшення залежності підприємства від зовнішніх джерел фінансування. Одночасно з цим коефіцієнт фінансової залежності знизився з 7,12 до 5,33 (-1,78), що підтверджує посилення фінансової стійкості.

Незважаючи на покращення фінансової незалежності, коефіцієнт маневреності власного капіталу знизився з 6,90 у 2021 році до 5,26 у 2023 році (-1,64), що може свідчити про меншу мобільність використання власного капіталу. Це доповнюється зниженням коефіцієнта концентрації позикового капіталу з 0,86 до 0,81 (-0,05), що, втім, є позитивною зміною, оскільки вказує на зменшення частки позикових ресурсів.

Коефіцієнт фінансової стабільності зріс із 0,164 у 2021 році до 0,231 у 2023 році (+0,067), що свідчить про поступове зміцнення фінансової позиції підприємства. У той же час показник фінансового левериджу знизився з 0,044 до 0,004 (-0,040), що демонструє значне зниження ризиків, пов'язаних із використанням позикового капіталу. Коефіцієнт фінансової стійкості також зріс із 0,147 до 0,188 (+0,042), що підтверджує покращення загального фінансового стану підприємства.

Загалом, фінансова стійкість ТОВ «СК "Стройінвест"» за аналізований період має тенденцію до покращення. Зростання власного капіталу, зниження залежності від позикових коштів і зміцнення фінансової незалежності вказують на позитивні зміни, хоча залишаються деякі аспекти, що потребують уваги, зокрема управління маневреністю капіталу та забезпечення запасів власними ресурсами.

Незважаючи на позитивну динаміку розвитку, підприємство стикається з такими проблемами:

- висока залежність від зовнішнього фінансування.
- низький рівень рентабельності у порівнянні з середньогалузевими показниками.
- значний обсяг короткострокових зобов'язань.

Перспективи для ТОВ «СК "Стройінвест"» полягають у розширенні ринку послуг, залученні нових клієнтів та оптимізації структури фінансування. Крім того, підвищення рентабельності може бути досягнуте за рахунок впровадження інноваційних технологій та зниження витрат на реалізацію будівельних проектів.

Загальний аналіз діяльності підприємства вказує на зміцнення позицій підприємства на ринку будівельних послуг за останні роки. Компанія демонструє зростання фінансових показників, таких як виручка, прибутковість, і власні обігові кошти, що дозволяє їй ефективно функціонувати у складних економічних умовах. Водночас, аналіз фінансової стійкості виявив як позитивні тенденції, так і певні проблеми, що потребують вирішення.

Підприємство суттєво покращило свою фінансову незалежність, що видно зі збільшення коефіцієнта забезпечення оборотних активів власними коштами та зменшення залежності від позикових ресурсів. Зростання власних обігових коштів та коефіцієнта фінансової стабільності вказують на підвищення здатності компанії забезпечувати свої зобов'язання за рахунок власних ресурсів. Це позитивно впливає на загальну фінансову стійкість підприємства.

Водночас існують ризики, пов'язані зі зменшенням коефіцієнта абсолютної ліквідності та швидкої ліквідності, що вказує на необхідність покращення управління грошовими потоками та дебіторською заборгованістю. Зниження

показників маневреності капіталу свідчить про обмеження у гнучкості використання ресурсів, що також вимагає уваги до структури фінансування оборотних активів.

Основними викликами для компанії залишаються висока залежність від зовнішнього фінансування та значні обсяги короткострокових зобов'язань. Також рівень рентабельності компанії ще не досяг середньогалузевих показників, що вказує на необхідність підвищення ефективності використання ресурсів.

Для забезпечення подальшого зростання та підвищення конкурентоспроможності підприємству необхідно зосередитися на оптимізації структури фінансування, вдосконаленні управління оборотними активами, а також активному впровадженні інноваційних технологій у виробничі процеси. Крім того, розширення ринків послуг та залучення нових клієнтів допоможуть збільшити доходи та зменшити залежність від окремих сегментів ринку.

Загалом, ТОВ «СК "Стройінвест"» має всі передумови для подальшого розвитку та зміцнення своїх позицій на будівельному ринку України за умови ефективного управління фінансовими ресурсами та стратегічного підходу до подолання існуючих викликів.

2.2. Оцінка ефективності управління фінансовими ресурсами ТОВ «СК "Стройінвест"»

Аналіз структури та динаміки джерел формування фінансових ресурсів є важливим етапом оцінки фінансового стану підприємства. Він дозволяє визначити частку власних і позикових коштів у загальній структурі фінансування, а також виявити зміни у співвідношенні цих джерел за певний період.

Основними джерелами формування фінансових ресурсів ТОВ «СК "Стройінвест"» є:

1. Власний капітал – сформований за рахунок статутного капіталу, нерозподіленого прибутку та резервів.

2. Позиковий капітал – короткострокові та довгострокові зобов'язання, включаючи кредити, позики, дебіторську заборгованість та інші зобов'язання.

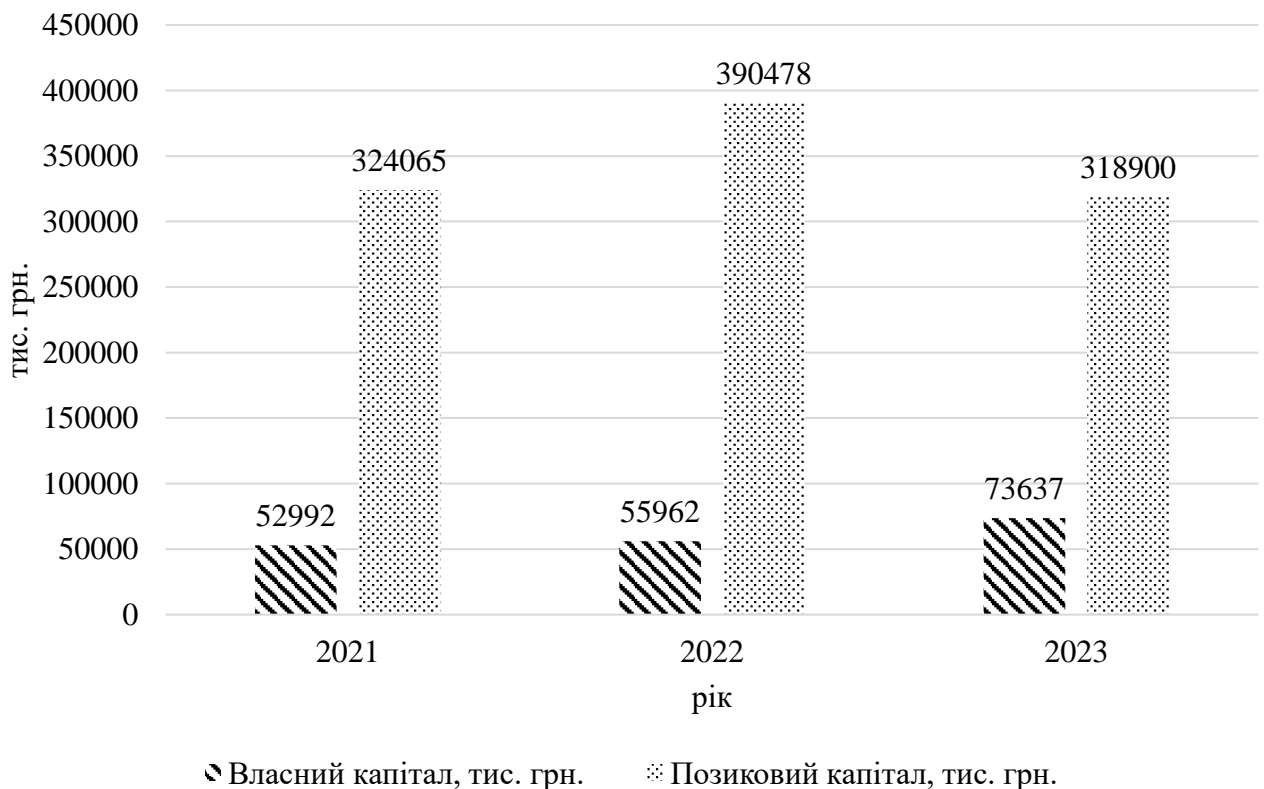
Структура джерел фінансових ресурсів за останні три роки показана в таблиці 2.3.

Таблиця 2.3

Структура джерел фінансових ресурсів ТОВ «СК "Стройінвест"»

Показник	2021	2022	2023	Відхилення 2023 від 2021
Власний капітал, тис. грн.	52992	55962	73637	20645
Позиковий капітал, тис. грн.	324065	390478	318900	-5165
Частка власного капіталу, %	14,05	12,54	18,76	4,71
Частка позикового капіталу, %	85,95	87,46	81,24	-4,71
Загальні фінансові ресурси, тис. грн.	377057	446440	392537	15480

Аналіз структури джерел фінансових ресурсів ТОВ «СК "Стройінвест"» за період 2021–2023 років вказує на певні трансформації у фінансовій базі підприємства. На рис. 2.1 наочно представлено динаміку власного та позикового капіталу підприємства.

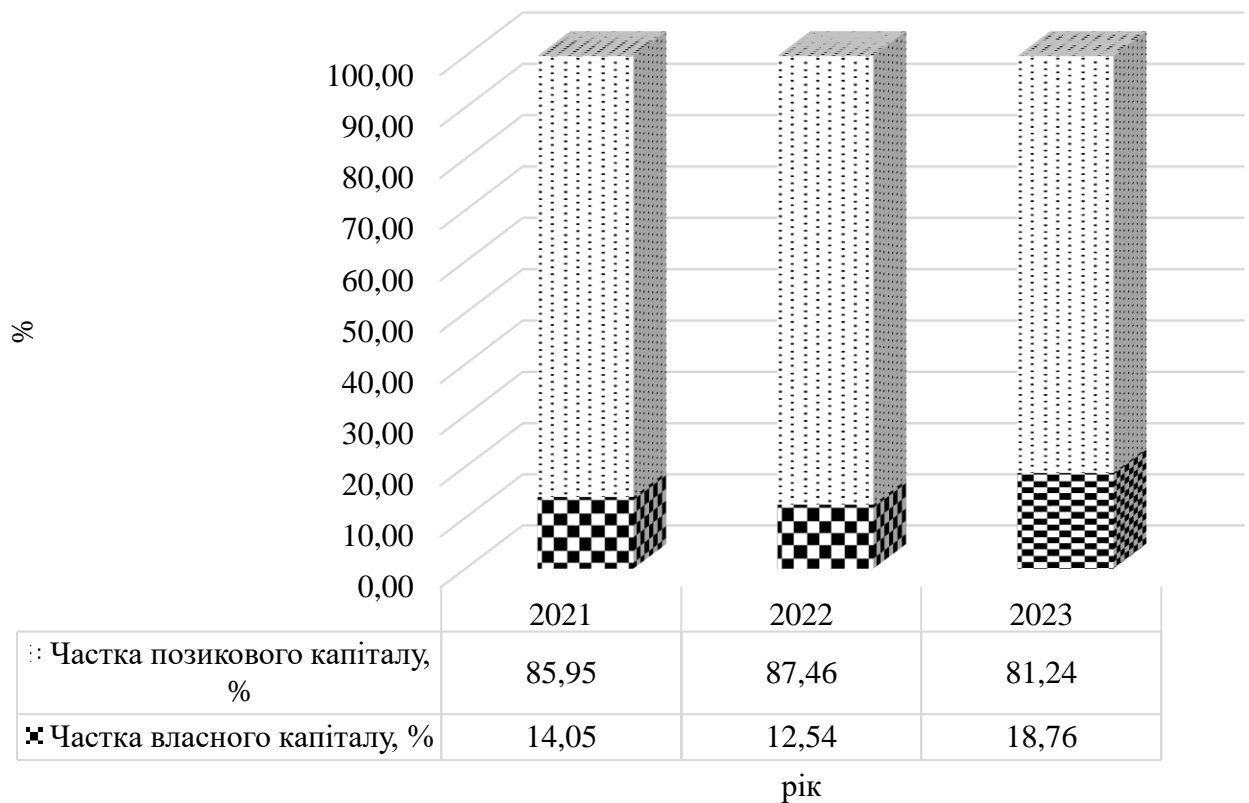

Рис. 2.1. Динаміка джерел формування фінансових ресурсів ТОВ «СК "Стройінвест"»

Загальні фінансові ресурси компанії за цей період зросли на 15 480 тис. грн, що свідчить про поступове збільшення фінансового потенціалу. Основним джерелом цього зростання стало суттєве збільшення власного капіталу, який зріс на 20 645 тис. грн, або на 38,98%. Така позитивна динаміка відображає зростання нерозподіленого прибутку, що свідчить про прибутковість діяльності компанії в аналізованому періоді.

Частка власного капіталу в структурі фінансових ресурсів зростає з 14,05% у 2021 році до 18,76% у 2023 році, що є позитивним сигналом для фінансової стабільності підприємства (рис. 2.2). Це свідчить про посилення фінансової незалежності та зменшення залежності від позикових ресурсів.

**Рис. 2.2. Структура джерел формування фінансових ресурсів
ТОВ «СК "Стройінвест"»**

Водночас частка позикового капіталу знизилася з 85,95% у 2021 році до 81,24% у 2023 році, що також підкреслює зниження залежності від зовнішнього

фінансування. Однак позиковий капітал залишається домінуючим у структурі фінансових ресурсів, що потребує подальшої оптимізації.

Загальний обсяг позикового капіталу зменшився на 5 165 тис. грн (-1,6%), що може свідчити про погашення частини боргових зобов'язань або зменшення необхідності в залученні нових кредитів. Зниження обсягу позикового капіталу є позитивним явищем, яке свідчить про посилення фінансової стійкості підприємства. Однак водночас важливо враховувати, що зменшення обсягу позикових ресурсів може обмежувати доступ компанії до дешевих джерел фінансування для реалізації масштабних проєктів.

Незважаючи на позитивну динаміку збільшення частки власного капіталу, підприємство все ще залишається значною мірою залежним від позикових ресурсів, які займають понад 80% у структурі фінансових ресурсів. Це свідчить про потребу в подальшій роботі над оптимізацією структури капіталу, зокрема через залучення інвестицій чи реінвестування прибутку.

Позитивні зміни в структурі джерел фінансових ресурсів сприяють зниженню ризиків, пов'язаних із борговим навантаженням, і підвищують здатність компанії до фінансування своєї діяльності за рахунок внутрішніх ресурсів. Проте для подальшого зміцнення фінансової стійкості підприємству слід прагнути до подальшого зростання власного капіталу, що сприятиме забезпеченню стабільного розвитку і зниженню залежності від зовнішніх джерел фінансування.

Аналіз напрямів використання фінансових ресурсів є важливим для розуміння ефективності фінансового управління підприємства та виявлення можливостей для оптимізації витрат.

Фінансові ресурси ТОВ «СК "Стройінвест"» спрямовуються на забезпечення наступних напрямів:

Операційна діяльність – витрати, пов'язані з основною діяльністю компанії, включаючи будівельно-монтажні роботи, виробництво металоконструкцій, оплату праці та витрати на матеріали.

Інвестиційна діяльність – фінансування придбання основних засобів, модернізація обладнання та будівельної техніки.

Фінансова діяльність – погашення кредитів і позик, виплата відсотків за ними, а також виплата дивідендів.

Для аналізу динаміки та структури використання фінансових ресурсів компанії за період 2021–2023 років були використані дані фінансової звітності, наведені у таблиці 2.4.

Таблиця 2.4

Склад та структура витрат ТОВ «СК "Стройінвест"» за 2021–2023 роки

Напрямок витрат	2021, тис. грн	2022, тис. грн	2023, тис. грн	Відхилення 2023–2021, тис. грн	Частка у витратах, 2023, %
Матеріали та сировина	900 832	147 656	340 231	-560 601	51,13
Оплата праці	31 107	10 886	10 687	-20 420	1,61
Амортизація	5 665	2 803	2 508	-3 157	0,38
Витрати на енергоносії	105814	42057	128654	22 840	19,34
Інші операційні витрати	634 958	88 647	182 349	-452 609	27,41
Фінансова діяльність (відсотки, кредити)	3108	997	951	-2 157	0,14
Разом	1 681 484	293 046	665 380	-1 016 104	100,00

Аналіз складу та структури витрат ТОВ «СК "Стройінвест"» за період 2021–2023 років демонструє значні зміни у витратній базі підприємства, які відображають адаптацію компанії до змін ринкових умов та специфіки діяльності. Загальний обсяг витрат зменшився з 1 681 484 тис. грн у 2021 році до 665 380 тис. грн у 2023 році, що становить скорочення на 1 016 104 тис. грн або на 60,4%. Таке суттєве зниження може бути пов'язане з оптимізацією витрат, завершенням великих проєктів або зниженням обсягів діяльності у певних сегментах.

Найбільшу частку у витратах 2023 року займають витрати на матеріали та сировину – 51,13% загального обсягу. Попри те, що цей напрям зазнав значного скорочення на 560 601 тис. грн у порівнянні з 2021 роком, він залишається ключовим для операційної діяльності компанії. Це свідчить про збереження високої залежності від закупівель будівельних матеріалів, що характерно для будівельної галузі.

Другим за значущістю напрямом витрат стали інші операційні витрати, які у 2023 році становили 27,41% загальних витрат. Незважаючи на їхнє зменшення на 452 609 тис. грн порівняно з 2021 роком, цей напрям продовжує відігравати важливу

роль у забезпеченні діяльності підприємства. Така висока частка може включати витрати на послуги підрядників, логістику та адміністративні потреби.

Витрати на енергоносії у 2023 році досягли 128 654 тис. грн, що на 22 840 тис. грн більше, ніж у 2021 році. Їхня частка в структурі витрат зросла до 19,34%, що може бути пов'язане зі зростанням тарифів на енергоресурси, інтенсивністю експлуатації обладнання або впровадженням нових технологій, які потребують більше енергоспоживання. Це вимагає уваги до впровадження енергоефективних рішень для зниження витрат на енергоносії.

Витрати на оплату праці знизилися на 20 420 тис. грн і становили лише 1,61% загальних витрат у 2023 році. Це значне скорочення може свідчити про оптимізацію чисельності персоналу, аутсорсинг певних функцій або зміну організаційної структури. Хоча частка витрат на оплату праці є низькою, це може вплинути на якість виконання робіт і кадрову стабільність.

Амортизаційні витрати та витрати на фінансову діяльність становлять незначну частку у витратах підприємства – 0,38% та 0,14% відповідно. Зниження амортизаційних витрат (-3 157 тис. грн) свідчить про можливе скорочення інвестицій у нові основні засоби або про завершення амортизації частини обладнання. Зменшення витрат на фінансову діяльність (-2 157 тис. грн) є позитивним сигналом, що відображає зниження боргового навантаження.

Загалом, аналіз показує суттєве скорочення витрат підприємства за аналізований період, що вказує на зусилля компанії з оптимізації витрат та адаптації до нових умов ринку. Однак високий рівень витрат на матеріали та енергоносії, а також значна частка інших операційних витрат вимагають подальшої уваги для підвищення ефективності використання фінансових ресурсів. Для зміцнення фінансового стану компанії доцільно зосередитися на впровадженні енергоефективних технологій, вдосконаленні процесів закупівель матеріалів та оптимізації витрат на забезпечення операційної діяльності.

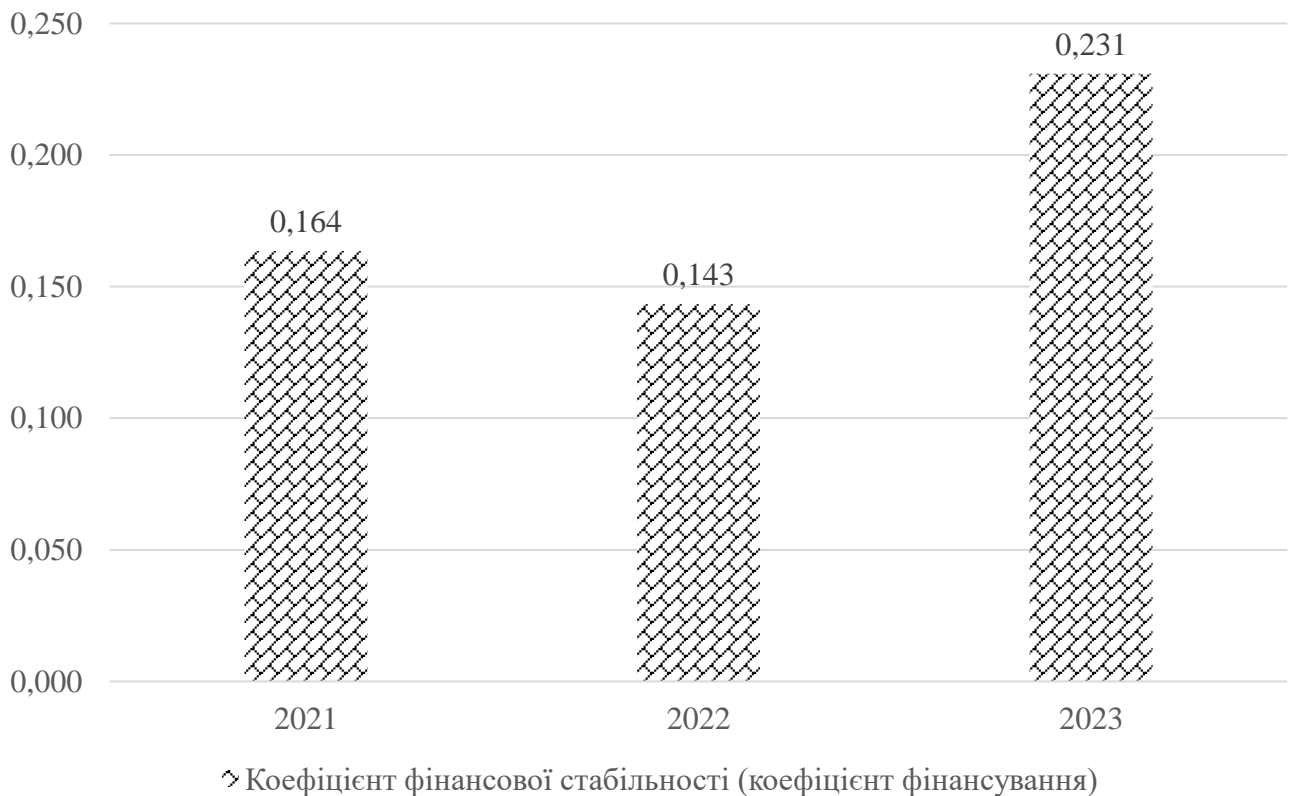
Ефективне управління фінансовими ресурсами є основою для забезпечення стабільності, прибутковості та конкурентоспроможності підприємства. В цьому розділі проведемо оцінку ефективності управління фінансовими ресурсами ТОВ

«СК "Стройінвест"», спираючись на аналіз ключових фінансових показників, структури капіталу, ліквідності, платоспроможності та рентабельності.

Показники фінансової стабільності ТОВ «СК "Стройінвест"» демонструють позитивну динаміку у період 2021–2023 років. Частка власного капіталу у структурі фінансових ресурсів зростає з 14,05% у 2021 році до 18,76% у 2023 році. Це свідчить про зменшення залежності від позикових коштів, що є позитивним сигналом для інвесторів та кредиторів.

Водночас, частка позикового капіталу все ще залишається домінуючою (81,24% у 2023 році). Це може створювати ризики у разі виникнення проблем із доступом до кредитних ресурсів або підвищенням відсоткових ставок. Проте, скорочення загального обсягу позикового капіталу на 5 165 тис. грн (-1,6%) свідчить про раціональне управління борговими зобов'язаннями.

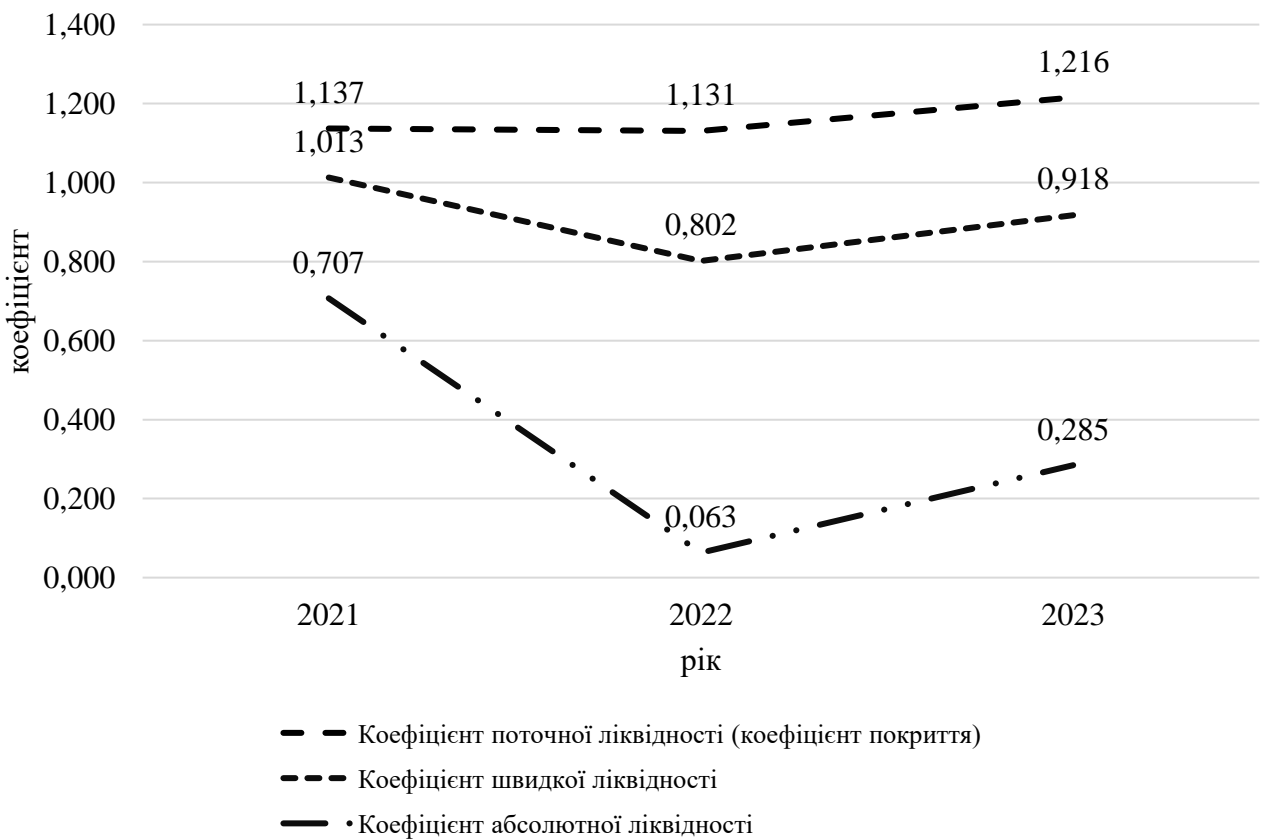
Коефіцієнт фінансової стабільності підприємства зріс з 0,164 у 2021 році до 0,231 у 2023 році (рис. 2.3). Це підвищення вказує на зміцнення здатності підприємства самостійно фінансувати свою діяльність.

Рис. 2.3. Динаміка показника фінансової стабільності ТОВ «СК "Стройінвест"»

Позитивним сигналом є зростання власного капіталу на 20 645 тис. грн, що свідчить про здатність компанії генерувати прибуток і реінвестувати його в розвиток. Це сприяє зміцненню фінансової бази підприємства.

Аналіз показників ліквідності за період 2021–2023 років свідчить про покращення здатності підприємства покривати свої короткострокові зобов'язання. Коефіцієнт поточної ліквідності зріс з 1,137 у 2021 році до 1,216 у 2023 році, що свідчить про збільшення оборотних активів відносно поточних зобов'язань (рис. 2.4).

Рис. 2.4. Динаміка показників ліквідності ТОВ «СК "Стройінвест"»

Проте коефіцієнт швидкої ліквідності залишився на відносно низькому рівні (0,918 у 2023 році), що вказує на необхідність зменшення дебіторської заборгованості та покращення структури оборотних активів. Коефіцієнт абсолютної ліквідності демонструє тенденцію до зниження (-0,4224 у 2023 році порівняно з 2021 роком), що вимагає підвищення обсягів грошових коштів і їх еквівалентів для забезпечення фінансової стійкості.

Рентабельність є ключовим показником ефективності управління фінансовими ресурсами (табл. 2.5).

Таблиця 2.5

**Динаміка показників рентабельності ТОВ «СК "Стройінвест"» за
2021–2023 роки**

Показник	2021	2022	2023	Відхилення 2023 від 2021	
				Абс.	Відн.
Рентабельність активів за прибутком від звичайної діяльності	0,095	0,013	0,045	-0,050	-52,7
Рентабельність капіталу (активів) за чистим прибутком	0,095	0,013	0,045	-0,050	-52,7
Рентабельність власного капіталу	0,678	0,101	0,240	-0,438	-64,6
Рентабельність виробничих засобів	0,710	0,072	0,213	-0,497	-70,0
Рентабельність реалізованої продукції за прибутком від реалізації	0,019	0,020	-0,019	-0,038	-203,3
Коефіцієнт реінвестування	1,276	16,750	6,518	5,242	410,9
Коефіцієнт стійкості економічного зростання	0,864	1,690	1,564	0,700	81,0
Співвідношення сплачених відсотків і прибутку	0,125	0,119	0,091	-0,034	-27,2
Період окупності капіталу	10,50	79,09	22,21	11,71	111,5
Період окупності власного капіталу	1,48	9,91	4,17	2,69	182,3

Аналіз динаміки показників рентабельності ТОВ «СК "Стройінвест"» за період 2021–2023 років вказує на значні зміни у фінансовій ефективності підприємства. Загалом показники рентабельності демонструють як позитивні, так і негативні тенденції, що відображає неоднорідність результатів управління фінансовими ресурсами та операційною діяльністю.

Рентабельність активів за прибутком від звичайної діяльності та за чистим прибутком знизилася з 0,095 у 2021 році до 0,045 у 2023 році, що становить відносне зниження на 52,7%. Це свідчить про зменшення ефективності

використання активів для генерування прибутку. Подібна динаміка простежується у рентабельності власного капіталу, яка знизилася з 0,678 у 2021 році до 0,240 у 2023 році, втративши 64,6%. Це свідчить про зниження дохідності інвестицій власників, що може бути наслідком зростання витрат або зменшення прибутковості.

Рентабельність виробничих засобів також демонструє негативну динаміку, знизившись із 0,710 до 0,213, що становить зменшення на 70,0%. Це вказує на падіння ефективності використання виробничих потужностей для генерування прибутку. Водночас рентабельність реалізованої продукції, яка у 2021 році становила 0,019, у 2023 році зменшилася до -0,019, що свідчить про збитковість продажів і негативний вплив витрат на фінансовий результат.

Незважаючи на загальне зниження рентабельності, коефіцієнт реінвестування демонструє значне зростання — з 1,276 у 2021 році до 6,518 у 2023 році, що є позитивним сигналом. Це свідчить про те, що підприємство активно реінвестує прибуток для розвитку, навіть попри зниження ефективності інших показників. Позитивною динамікою характеризується і коефіцієнт стійкості економічного зростання, який зріс із 0,864 до 1,564, що вказує на зростання потенціалу компанії для забезпечення стійкого розвитку в довгостроковій перспективі.

Співвідношення сплачених відсотків і прибутку знизилося з 0,125 до 0,091, що є позитивною зміною, оскільки свідчить про зменшення фінансового навантаження підприємства. Проте період окупності капіталу та власного капіталу зріс на 111,5% та 182,3% відповідно. Це вказує на збільшення часу, необхідного для повернення вкладень, що є негативним фактором з точки зору інвесторів.

Загалом аналіз показників рентабельності демонструє, що підприємство стикається із проблемами ефективності використання ресурсів. Негативні зміни в рентабельності активів, власного капіталу та виробничих засобів вимагають уваги до управління витратами та оптимізації процесів. Разом із тим, позитивні тенденції у коефіцієнтах реінвестування та стійкості економічного зростання вказують на стратегічну спрямованість компанії на розвиток, що може забезпечити покращення фінансових показників у майбутньому.

Аналіз витрат компанії свідчить про зосередженість фінансових ресурсів на операційній діяльності, що є основним джерелом прибутковості. Найбільша частка витрат припадає на матеріали та сировину (51,13% у 2023 році), що відповідає специфіці будівельної галузі. Водночас, значна частка інших операційних витрат (27,41%) потребує додаткового аналізу для виявлення резервів оптимізації.

Рекомендації ТОВ «СК "Стройінвест"» для підвищення ефективності управління фінансовими ресурсами полягатимуть у наступному:

1. Оптимізація структури капіталу. Підприємству доцільно продовжити роботу над зменшенням залежності від позикового капіталу, зокрема через залучення інвестицій або реінвестування прибутків.

2. Покращення ліквідності. Зменшення дебіторської заборгованості та підвищення рівня грошових коштів сприятиме покращенню абсолютної ліквідності.

3. Підвищення рентабельності. Впровадження сучасних технологій та оптимізація процесів закупівель і управління матеріалами дозволять підвищити рентабельність активів і власного капіталу.

4. Енергоефективність. Враховуючи значну частку витрат на енергоносії, доцільно впроваджувати енергозберігаючі технології та шукати можливості для зниження енергоспоживання.

Ефективність управління фінансовими ресурсами ТОВ «СК "Стройінвест"» має позитивну динаміку, що виявляється у зростанні власного капіталу, покращенні фінансової стабільності та ефективному управлінні борговими зобов'язаннями. Проте збереження значної залежності від позикових коштів та середній рівень рентабельності вказують на необхідність подальшої роботи з підвищення ефективності використання ресурсів. Реалізація запропонованих рекомендацій сприятиме зміцненню фінансової стійкості компанії та забезпеченню її довгострокового розвитку.

Оцінка джерел формування та напрямів використання фінансових ресурсів ТОВ «СК "Стройінвест"» за період 2021–2023 років демонструє змішану динаміку, яка відображає як позитивні тенденції, так і проблемні аспекти. Зростання власного

капіталу та зменшення частки позикових ресурсів у структурі фінансування є позитивним сигналом, який свідчить про зміцнення фінансової незалежності компанії. Підвищення коефіцієнта фінансової стабільності з 0,164 до 0,231 підтверджує збільшення здатності підприємства самостійно фінансувати свою діяльність.

Водночас, збереження домінування позикового капіталу на рівні понад 80% свідчить про необхідність подальшої роботи зі зниження залежності від зовнішнього фінансування. Хоча загальний обсяг позикового капіталу зменшився на 5 165 тис. грн, ризики, пов'язані із залученням кредитів та позик, залишаються актуальними, особливо у разі змін економічного середовища чи підвищення ставок кредитування.

Аналіз ліквідності вказує на стабільність у покритті поточних зобов'язань. Показник поточної ліквідності зріс до 1,216 у 2023 році, але зниження коефіцієнта швидкої ліквідності та абсолютної ліквідності свідчить про необхідність підвищення рівня грошових коштів і зменшення дебіторської заборгованості. Це важливо для забезпечення короткострокової фінансової стійкості компанії.

Показники рентабельності демонструють складну динаміку. Значне зниження рентабельності активів, власного капіталу та виробничих засобів вказує на зниження ефективності використання ресурсів. Рентабельність реалізованої продукції у 2023 році стала від'ємною (-0,019), що свідчить про збитковість операційної діяльності. Разом із тим, позитивними є високий коефіцієнт реінвестування та зростання стійкості економічного зростання, які підкреслюють стратегічну спрямованість підприємства на розвиток.

Значні витрати на матеріали та сировину, які становили 51,13% у 2023 році, свідчать про залежність від закупівель, характерну для будівельної галузі. Витрати на енергоносії, що зросли до 19,34%, вимагають впровадження енергозберігаючих технологій для оптимізації. Скорочення витрат на оплату праці до 1,61% може свідчити про раціоналізацію трудових ресурсів, але водночас викликає занепокоєння щодо збереження кадрового потенціалу.

Загалом, підприємство досягло позитивних змін у зменшенні боргового навантаження, зростанні власного капіталу та інвестуванні у розвиток. Водночас, проблеми зі зниженням рентабельності та залежністю від зовнішніх ресурсів потребують уваги. Для подальшого зміцнення фінансового стану компанії необхідно зосередитися на підвищенні рентабельності, оптимізації витрат, покращенні структури капіталу та впровадженні інноваційних підходів до управління фінансовими ресурсами. Це сприятиме забезпеченню стабільності та довгострокового розвитку підприємства.

РОЗДІЛ 3

ШЛЯХИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ПРОЦЕСІВ ФОРМУВАННЯ І ВИКОРИСТАННЯ ФІНАНСОВИХ РЕСУРСІВ ПІДПРИЄМСТВА В СУЧАСНИХ УМОВАХ

3.1. Напрями оптимізації джерел формування фінансових ресурсів підприємства

Під час розвитку українських ринкових відносин у багатьох компаній спостерігається брак коштів. Це пов'язано з втратою власних коштів через їхню неприбуткову діяльність, недосконалою системою оподаткування, зростанням інфляції, високою вартістю позикових ресурсів. Недостатні фінансові ресурси підприємства впливають на виробничу діяльність, внаслідок чого виникають борги перед працівниками, державою та іншими підприємствами.

Великий вплив на забезпечення виробничої діяльності підприємств мають фінансові ресурси, джерела коштів і структура. Достатність фінансових ресурсів забезпечують безперервність виробничої діяльності підприємств, оптимізована структура розподілу сприяє підвищенню конкурентоспроможності продукції та ефективної діяльності, а стабільні джерела функціонування підвищують спроможність підприємств сплачувати заборгованість.

Сьогодні джерела фінансових ресурсів нестабільні. Фірми не мають достатньо власного капіталу, щоб гарантувати виробничу діяльність. Розподіл власного капіталу є неоптимальним, що сприяє наростанню запасів або дефіциту.

Фінансове забезпечення виробничої діяльності підприємства здійснюється шляхом фінансового планування, яке визначає обсяг і джерело фінансових ресурсів підприємства, обсяги реалізації та економічний стан підприємства [41, С. 277].

Формування оптимальної структури фінансових ресурсів підприємства є складним і важливим елементом формування капіталу підприємства [42, С.315]. Компанія повинна створити структуру джерел фінансування на основі цілей та критеріїв оптимізації. Цілей може бути кілька. Набір цих цілей визначатиметься

сукупністю фінансових ресурсів, які використовує бізнес. Такими цілями можуть бути: збільшення доходу пайового капіталу власника бізнесу, забезпечення контролю над компанією та інші цілі.

Виходячи з цих цілей, керівництво підприємства зацікавлене у залученні якомога більше фінансових ресурсів. Залучення цих ресурсів забезпечить максимальний розвиток підприємства та підтримає певний рівень рентабельності. Для розширення діяльності компанії необхідно збільшити розмір статутного капіталу. Зростання його обсягу призведе до зменшення обсягу залучених коштів, підвищення його кредитоспроможності та фінансової незалежності [43, С. 139].

Щоб запобігти виникненню підприємства з певними негативними явищами при недостатньому рівні фінансування, фінансові менеджери повинні сформулювати політику щодо джерела фінансових ресурсів компанії. Забезпечення необхідного обсягу фінансових ресурсів підвищить фінансову стійкість і платоспроможність бізнесу [44, с. 42].

Оптимізація фінансових ресурсів підприємства є одним із важливих завдань фінансового менеджменту. На ефективність утворення фінансових ресурсів впливає ефективність управління підприємством. Рівень менеджменту українських підприємств дуже низький. Це проявляється у відсутності чесності в корпоративному фінансовому менеджменті, відсутності системності у взаєминах між співробітниками та керівниками, відсутності досвіду управління фінансами. Фінансові менеджери не мають навичок для застосування на практиці фінансового аналізу, на основі якого приймаються управлінські рішення.

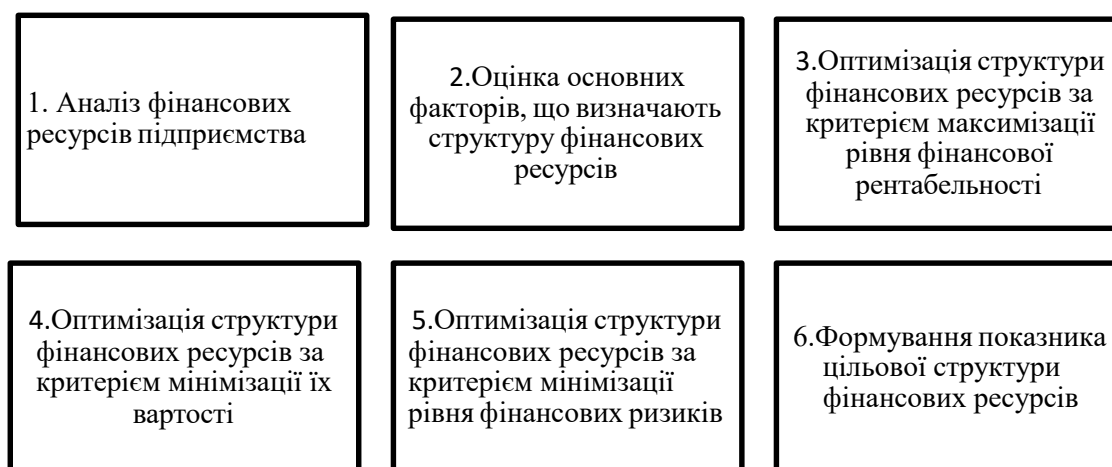
Основною метою оптимізації структури фінансових ресурсів є пошук оптимального співвідношення власного капіталу до позикового капіталу, що може сформулювати основну мету даної оптимізації (рисунок 3.1).

Рис. 3.1. Організаційна модель формування оптимальної структури фінансових ресурсів підприємства

*Складено автором

Процес оптимізації структури фінансових ресурсів здійснюється у певній послідовності, що відображена на рисунку (рис. 3.2).

Рис. 3.2. Процес оптимізації структури фінансових ресурсів підприємства

*Складено автором

1. Аналіз складу фінансових ресурсів в динаміці за ряд періодів (кварталів, років) та тенденцій зміни їх структури, а також вплив, що вони здійснюють на фінансову стійкість та ефективність використання капіталу. В процесі аналізу розглядаються такі показники, як коефіцієнти фінансової незалежності, заборгованості, співвідношення між довгостроковими та короткостроковими зобов'язаннями, коефіцієнт фінансового важеля. Далі вивчаються показники оберненості та рентабельності активів та власного капіталу (всі вище перелічені показники були розглянуті в попередньому розділі дипломної роботи).

2. Оцінка основних факторів, що визначають структуру фінансових ресурсів. До них належать:

- галузеві характеристики господарської діяльності (характер цих характеристик визначає структуру активів підприємства та його ліквідність);
- етап життєвого циклу підприємства (молоді компанії з конкурентоспроможною продукцією можуть залучати більше позикових коштів для розвитку, зрілі - переважно власні кошти);
- ситуація на товарному ринку (чим стабільніша ситуація на цьому ринку, а отже, чим стабільніший попит на продукцію підприємства, тим більше використання позикових коштів, тим безпечніше, і навпаки);
- кон'юнктура фінансового ринку (залежно від стану ситуації збільшується або зменшується вартість позикових коштів);
- рівень рентабельності операційної діяльності;
- податковий тиск на компанію (частка сплачених прямих і непрямих податків у загальній виручці від реалізації);
- ступінь концентрації акціонерного капіталу (прагнення капіталовласників зберегти контрольний пакет акцій).

Урахування вищезазначеного та інших факторів управління структурою фінансових ресурсів передбачає вирішення двох ключових завдань:

- визначити прийнятне співвідношення власного та позикового капіталу, яке буде використано;

– забезпечити залучення додаткового внутрішнього або зовнішнього капіталу, якщо це необхідно.

3. Щоб максимізувати рівень фінансової рентабельності як стандарту, оптимізувати структуру фінансових ресурсів. Метод заснований на багатоваріантному розрахунку рівня фінансової рентабельності (рентабельності власного капіталу) для різних структур фінансових ресурсів. Останній представлений ефектом фінансового важеля — показником того, що збільшення частки позикового капіталу призводить до збільшення прибутку на власний капітал, але лише за умови додатної різниці між валовим прибутком та середнім відсотком за кредитами.

4. Оптимізація структури фінансових ресурсів за критерієм мінімізації їх вартості. Процес оптимізації базується на первинній оцінці власного та позикового капіталу та розрахунку середньозваженої вартості капіталу за різних умов його участі. Розв'язання задачі ґрунтується на виявленні тенденції зміни ціни кожного ресурсу при зміні фінансової структури підприємства. Дослідження авторитетних науковців показують, що із зростанням частки позикових коштів у загальному джерелі коштів вартість власного капіталу зростає швидше, ніж ціна позикових коштів. Виходячи з того факту, що позикові кошти оцінюються трохи нижче їх власних, стверджується, що існує оптимальна структура капіталу, яка мінімізує їх середньозважену ціну i , таким чином, максимізує ціну фірми.

Ціна бізнесу важлива для досягнення стратегічних цілей бізнесу, оскільки її зростання веде до зростання вартості бізнесу та його привабливості з точки зору власника.

Однак оптимізація структури фінансових ресурсів шляхом мінімізації середньозваженої вартості капіталу є недоліком, оскільки не враховує вплив існуючої структури на результативність фірми.

4. На основі мінімізації фінансових ризиків оптимізувати структуру фінансових ресурсів. Такий підхід передбачає вибір більш стабільного джерела фінансування активів компанії. Для цього всі активи підприємства поділяються на

три групи: необоротні активи; постійна частина оборотних активів (мінімальні незнижувані оборотні активи, необхідні підприємству для здійснення поточної господарської діяльності); змінна частина оборотних активів.

В економічній літературі існують три підходи до фінансування груп активів усталених фірм: консервативний, помірний та агресивний.

Таблиця 3.1

Підходи до фінансування активів створеного підприємства

Склад активів підприємства	Консервативний підхід	Компромісний підхід	Агресивний підхід
Змінна частина оборотних активів	} КПК	} КПК	} КПК
Постійна частина оборотних активів	} ДПК+ВК	} ДПК+ВК	} — —
Необоротні активи			} ДПК+ВК

При цьому, КПК – короткостроковий позиковий капітал; ДПК – довгостроковий позиковий капітал; ВК – власний капітал.

За консервативними оцінками, близько 50% змінної частини оборотних активів складається з короткострокових зобов'язань, а решта 50% змінної частини, постійної частини поточних активів і необоротних активів утворюються з власного капіталу та довгострокових активів. строкові зобов'язання.

При помірному підході 100% змінної частини оборотних активів формується за рахунок короткострокових зобов'язань, а 100% постійної – за рахунок власних коштів, що дозволяє встановити конкретні його значення на майбутній період.. У такому процесі враховуються індивідуальні особливості кожного підприємства. Остаточне рішення з цього питання дозволяє сформуванню найбільш прийнятну структуру фінансових ресурсів для підприємства на прогнозний період.

Використовуючи агресивний підхід, 100% змінної частини та 50% основних і оборотних активів формуються за рахунок короткострокових зобов'язань, решта

оборотних та необоротних активів фінансуються за рахунок власного капіталу та довгострокових зобов'язань.

Керівництво компанії вибирає один із розглянутих варіантів фінансування активів, виходячи зі свого ставлення до фінансового ризику. Враховуючи те, що довгострокові кредити підприємствам на даному етапі практично недоступні, обрана модель фінансування активів буде відображати співвідношення власного та позикового (короткострокового) капіталу, тобто оптимізувати його структуру з цих позицій.

5. Утворення показника цільової структури фінансових ресурсів. Обмеження оптимальності структури фінансового ресурсу дозволяють визначити поле вибору для його конкретного значення під час планування. Під час цього вибору враховуються раніше розглянуті фактори, що характеризують індивідуальні особливості конкретного бізнесу.

Варто зазначити, найрозумнішим способом досягнення оптимального співвідношення елементів структури фінансових ресурсів підприємства може бути максимізація рентабельності власного капіталу, мінімізація середньозваженої вартості сукупного капіталу та одночасно мінімізація ризику структури фінансових ресурсів. Тому методи, що оптимізують цільову структуру фінансових ресурсів за рахунок максимізації критеріїв рівня прогнозованої фінансової рентабельності (рентабельності власного капіталу), можуть лише розрахувати оптимальне значення ефекту фінансового важеля. Лише за його наявності другий аспект достатності власних коштів для належного функціонування бізнесу — платоспроможність — може бути неприпустимо низьким. Тобто оптимальний високий рівень фінансового важеля визначає збільшення прибутковості власного капіталу, водночас, як правило, призводить до погіршення фінансового стану бізнесу. Тобто порушується умова платоспроможності, внаслідок чого у підприємства не вистачає власних коштів. Оптимальна структура капіталу, яка мінімізує вартість, також може призвести до втрати фінансової стабільності фірми. Адже, як правило, вартість власного капіталу для бізнесу вища, ніж кредиту, і зазвичай політика, яка генерує джерело грошей, зосереджена насамперед на

використанні позикових коштів.

Але загальна рекомендація більшості вчених полягає в тому, що 100% позиковий капітал і лише самофінансування є неоптимальними стратегіями управління, тому необхідно розрахувати структуру фінансових ресурсів, яка оптимізує середньозважену вартість капіталу та фінансового важеля. .

Тому, обираючи найкращу стратегію фінансування, слід вибрати чітко визначений набір сум з конкретного джерела, деталізованого за періодом збору та терміном погашення (з використанням позикових джерел), які будуть адекватно фінансувати підприємство, виходячи з використання фінансових ресурсів за мінімальної суми платежу та дотримання необхідних умов і обмежень.

Аналіз економічної літератури показує, що більшість авторів рекомендують два підходи до оптимізації вихідної структури фінансових ресурсів: критерій, що максимізує рівень фінансової рентабельності, і критерій, що мінімізує їх вартість. Розглянемо, що насправді означає кожен метод для ПрАТ «Кременчуцький колісний завод».

Одне із головних завдань діяльності підприємства – максимізація рівня рентабельності власного капіталу за заданим рівнем фінансового ризику, а тому, в першу чергу, оптимізація структури джерел формування фінансових ресурсів базується на розрахунку ефекту фінансового левериджу, що здійснюється за наступною формулою:

$$EFL = (1 - C_{\text{пп}}) * (P_{\text{ск}} - Ц_{\text{пк}}) * \left(\frac{ПК}{ВК}\right), \quad (3.1)$$

Де EFL – ефект фінансового левериджу, що полягає в прирості коефіцієнту рентабельності власного капіталу, %;

Спп – ставка податку на прибуток;

Рск – рентабельність сукупного капіталу, %; Цпк – середній розмір відсотка за кредит, % ЗК – середня сума залученого капіталу;

ВК – середня сума власного капіталу.

У наведеній формулі можна виділити три основні складові.

1. Податкова корекція для фінансового левериджу $(1 - C_{\text{пп}})$, яка

показує ступінь впливу фінансового левєриджу щодо різних рівнів податку на прибуток. Податковий левєридж фінансового важеля практично не залежить від діяльності

підприємства, оскільки ставка податку на прибуток встановлюється законом.

Однак у процесі управління фінансовим левєриджем різниці в податкових коректорах можна використовувати, коли:

а) встановлені різні ставки податку на прибуток для суб'єктів господарювання різних видів діяльності;

б) якщо підприємство використовує пільги з податку на прибуток для певних видів діяльності;

в) якщо окремі дочірні підприємства підприємства діють у вільній економічній зоні своєї країни, де діє сприятливий режим оподаткування прибутку;

г) якщо окремі дочірні підприємства підприємства працюють у країнах з нижчим рівнем податку на прибуток.

У цих випадках, впливаючи на галузеву чи регіональну структуру виробництва (і відповідну структуру прибутку за рівнем оподаткування), можна знизити середню ставку податку на прибуток, тобто збільшити вплив коректора фінансового левєриджу на його ефект (інші умови рівні)).

2. Різниця фінансового левєриджу (РСК– ЦПК), що характеризує різницю між загальною рентабельністю активів і середньою процентною ставкою за кредитами. Різниця у фінансовому левєриджі є основною умовою формування позитивного ефекту фінансового левєриджу. Цей ефект проявляється лише тоді, коли рівень валового прибутку, створюваного бізнес-активами, перевищує середню відсоткову ставку за кредитами, які використовує бізнес (включаючи не лише пряму процентну ставку, але й інші витрати, пов'язані із залученням, страхуванням, обслуговуванням тощо), тобто якщо різниця фінансового левєриджу додатна. Чим більше позитивне значення диференціала фінансового левєриджу, тим кращий буде його ефект. У зв'язку з високою динамічністю цього показника він потребує постійного моніторингу у процесі управління ефектом фінансового

левериджу. Цей динамізм обумовлений діяльністю деяких факторів.

По-перше, в умовах погіршення кон'юнктури фінансового ринку вартість позикових коштів може різко зрости і перевищити рівень валового прибутку, створеного бізнес-активами.

По-друге, зниження фінансової стійкості використовуваного підприємством позикового капіталу збільшує ризик банкрутства, що змушує кредиторів підвищувати процентні ставки за кредитами з урахуванням надбавки за додатковий фінансовий ризик. Певною мірою різниця у фінансовому левериджі може дорівнювати нулю, оскільки використання позикових коштів не збільшує рентабельність власного капіталу, а навпаки зменшує, оскільки чистий прибуток від деякої власного капіталу піде на погашення позикового капіталу. під високий відсоток.

По-третє, при погіршенні ринкового середовища зменшується обсяг реалізації, тобто зменшується масштаб валового прибутку від операційної діяльності підприємства. У цьому випадку негативний диференціал фінансового важеля створюється за рахунок зменшення загальної прибутковості активу навіть при незмінній процентній ставці за позикою.

У всіх цих випадках використання підприємством позикових коштів має негативний (від'ємний) вплив.

3. Коефіцієнт левериджу (коефіцієнт) фінансового левериджу (ПК/ВК), який характеризує кількість позикових коштів, що використовуються підприємством на одиницю власного капіталу. Вибір цих компонентів дозволяє цілеспрямовано керувати впливом фінансового левериджу на фінансову діяльність вашого бізнесу.

Фінансовий леверидж – це важіль, що виражає позитивний або негативний ефект, отриманий за рахунок відповідного значення його різниці. Коли маржа позитивна, збільшення фінансового левериджу матиме позитивний вплив на збільшення коефіцієнта рентабельності власного капіталу, навпаки, коли маржа негативна, збільшення фінансового левериджу збільшує темп зниження коефіцієнта рентабельності власного капіталу. власний. Розуміння механізмів, за

допомогою яких фінансовий леверидж впливає на рівень рентабельності власного капіталу та рівень фінансового ризику, дозволяє цілеспрямовано керувати вартістю та структурою фінансових ресурсів бізнесу. Проведемо розрахунок ефекту фінансового левериджу для ТОВ «СК "Стройінвест"», використовуючи дані фінансової звітності підприємства за 2021-2023 роки. Отримані результати відобразимо у вигляді підсумкової таблиці (табл. 3.2).

Таблиця 3.2

Ефект фінансового левериджу ТОВ «СК "Стройінвест"» за 2021-2023 рр.

Показники	Період			Відхилення (+,-)	
	2021	2022	2023	2021-2022	2022-2023
1	2	3	4	5	6
Чистий прибуток, тис. грн.	35 905	5 645	17 675	-30 260	12 030
Ставка податку на прибуток, частка одиниці	0,18	0,18	0,18	0	0
Податковий коректор	0,82	0,82	0,82	0	0
Фінансові витрати, тис. грн.	1 709	2 066	2 422	357	356
Середній розмір капіталу, тис. грн.	377 057	446 440	392 537	69 383	-53 903
у тому числі:				0	0
власного капіталу	52 992	55 962	73 637	2 970	17 675
позикового капіталу	324 065	390 478	318 900	66 413	-71 578
Плече фінансового важеля	6,12	6,98	4,33	0,86	-2,65
Рентабельність власного капіталу, %	67,76	10,09	24,00	-57,67	13,92
Рентабельність сукупного капіталу, %	9,52	1,26	4,50	-8,26	3,24
Середньозважена ціна позикового капіталу, %	0,53	0,53	0,76	0,00	0,23
Диференціал фінансового левериджу, %	9,00	0,74	3,74	-8,26	3,01
Ефект фінансового левериджу, %	55,01	5,13	16,21	-49,88	11,08

За розрахунками таблиці 3.2 можемо зробити висновок, що показники аналізованого підприємства ТОВ «СК "Стройінвест"» демонструють суттєві коливання, що відображає нестабільність у фінансовій стратегії підприємства.

Чистий прибуток підприємства суттєво знизився у 2022 році, скоротившись на 30 260 тис. грн порівняно з 2021 роком. Це свідчить про значний тиск фінансових факторів, таких як зростання витрат чи падіння доходів. Проте у 2023 році прибуток зріс на 12 030 тис. грн, що демонструє покращення результатів діяльності,

можливо, внаслідок перегляду фінансової політики чи оптимізації витрат. Водночас ставка податку на прибуток залишалася незмінною на рівні 18%, що свідчить про стабільність зовнішнього регулювання.

Фінансові витрати зросли протягом аналізованого періоду, збільшившись із 1 709 тис. грн у 2021 році до 2 422 тис. грн у 2023 році. Це може вказувати на збільшення витрат на обслуговування боргових зобов'язань або розширення масштабів діяльності підприємства. При цьому середній розмір капіталу зріс у 2022 році на 69 383 тис. грн, але знизився у 2023 році на 53 903 тис. грн, що свідчить про зміни у структурі фінансування.

Аналіз структури капіталу показав, що власний капітал зростав протягом усього періоду, досягнувши 73 637 тис. грн у 2023 році, що є позитивним сигналом для фінансової стійкості підприємства. Натомість позиковий капітал зріс у 2022 році на 66 413 тис. грн, але знизився у 2023 році на 71 578 тис. грн. Це вказує на зусилля компанії щодо зменшення боргового навантаження, що є важливим аспектом у забезпеченні стабільності.

Рентабельність власного капіталу різко знизилася у 2022 році на 57,67% і частково відновилася у 2023 році на 13,92%, досягнувши рівня 24%. Подібна тенденція спостерігалася у рентабельності сукупного капіталу, яка знизилася на 8,26% у 2022 році, але зросла на 3,24% у 2023 році. Такі зміни можуть бути наслідком коливань у структурі капіталу та ефективності його використання.

Середньозважена ціна позикового капіталу залишалася відносно стабільною у 2021 і 2022 роках (0,53%), але зросла у 2023 році до 0,76%. Це свідчить про подорожчання позикових ресурсів, що може негативно вплинути на фінансові результати в майбутньому. Диференціал фінансового левериджу також зазнав значних змін, знизившись на 8,26% у 2022 році, але покращившись на 3,01% у 2023 році, досягнувши рівня 3,74%. Ці дані свідчать про те, що підприємство поступово зменшує негативний вплив позикових коштів на фінансові результати.

Ефект фінансового левериджу знизився у 2022 році на 49,88%, що вказує на ослаблення впливу позикового капіталу на збільшення прибутковості власного капіталу. Проте у 2023 році ефект зріс на 11,08%, досягнувши рівня 16,21%, що

свідчить про поступове відновлення ефективності використання позикових ресурсів.

ТОВ «СК "Стройінвест"» демонструє нестабільність фінансових показників, яка пов'язана з коливаннями у структурі капіталу, змінами фінансових витрат та ефективності використання ресурсів. Зростання власного капіталу і покращення рентабельності в 2023 році свідчать про позитивну динаміку, проте висока середньозважена ціна позикового капіталу та негативні показники диференціалу фінансового левериджу залишаються серйозними проблемами. Для покращення фінансових результатів підприємству необхідно зосередитися на зниженні вартості боргових ресурсів, оптимізації витрат та ефективному використанні власного капіталу.

Як зазначалося вище, оптимізація структури фінансових ресурсів являє собою таке співвідношення у використанні власного і позикового капіталу, при якому забезпечується найбільш ефективне співвідношення між коефіцієнтом фінансової рентабельності і коефіцієнтом фінансової стійкості підприємства. Тому визначимо оптимальну структуру фінансових ресурсів ТОВ «СК "Стройінвест"» за критерієм одночасної мінімізації вартості капіталу та максимізації ефекту фінансового левериджу (табл. 3.3).

Варто зазначити, що при здійсненні даних розрахунків нами було враховано, що: рентабельність (збитковість) сукупного капіталу ТОВ «СК "Стройінвест"» встановлена на рівні 2023 року – 24,00 % за користування кредитами підприємство сплачує 18%; ефект фінансового левериджу розраховано за середньозваженою ціною позикового капіталу, яка визначена шляхом ділення витрат, пов'язаних з використанням позикового капіталу на середній його розмір.

Розрахунок оптимальної структури фінансових ресурсів ТОВ «СК "Стройінвест"» за критерієм мінімізації середньозваженої вартості капіталу та максимізації ефекту фінансового левериджу

Показники	Варіанти розрахунку										
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
частка власного капіталу/частка залученого	50/50	50/50	50/50	38/62	38/62	31/69	31/69	66/34	66/34	45/55	70/30
частка кредитів/частка інших зобов'язань	50/50	100/0	0/100	80/20	20/80	100/0	0/100	100/0	0/100	40/60	0/100
Власний капітал	73 637	73 637	73 637	73 637	73 637	73 637	73 637	73 637	73 637	73 637	73 637
Позиковий капітал	73637	73637	73637	120145	120145	163902	163902	37934	37934	90001	31559
у т.ч.: кредити	36819	73637	0	96116	24029	163902	0	37934	0	36000	0
поточні зобов'язання за розрахунками	36819	0	73637	24029	96116	0	163902	0	37934	54000	31559
Сукупний капітал	147 274	147 274	147 274	193 782	193 782	237 539	237 539	111 571	111 571	163 638	105 196
Плече фінансового важеля	1,000	1,000	1,000	1,632	1,632	2,226	2,226	0,515	0,515	1,222	0,429
Ставка відсотка за кредит	18	18	18	18	18	18	18	18	18	18	18
Ставка податку на прибуток	18	18	18	18	18	18	18	18	18	18	18
Рентабельність (збитковість) сукупного капіталу, %	4,50	4,50	4,50	4,50	4,50	4,50	4,50	4,50	4,50	4,50	4,50
Середньозважена вартість позикового капіталу, %	1,000	1,000	1,000	0,613	0,613	0,449	0,449	1,941	1,941	0,818	2,333
Фінансовий результат від операційної діяльності	17 675	17 675	17 675	17 675	17 675	17 675	17 675	17 675	17 675	17 675	17 675
Витрати за відсотками	6627,3	13254,7	0,0	17300,8	4325,2	29502,3	0,0	6828,2	0,0	6480,1	0,0
Фінансовий результат від звичайної діяльності до оподаткування	11 047,7	4 420,3	17 675,0	374,2	13 349,8	-11 827,3	17 675,0	10 846,8	17 675,0	11 194,9	17 675,0
Чистий прибуток	9 059,1	3 624,7	14 493,5	306,8	10 946,8	-11 827,3	14 493,5	8 894,4	14 493,5	9 179,9	14 493,5
Рентабельність власного капіталу, %	12,30	4,92	19,68	0,42	14,87	-16,06	19,68	12,08	19,68	12,47	19,68
Ефект фінансового левериджу, %	3,503	3,503	3,503	6,347	6,347	9,022	9,022	1,320	1,320	4,503	0,930

Аналіз структури фінансових ресурсів підприємства за різними варіантами співвідношення власного та позикового капіталу дозволяє оцінити їхній вплив на ефективність фінансової діяльності та показники, такі як рентабельність власного капіталу, ефект фінансового левериджу, а також середньозважену вартість капіталу.

Проведемо вибір оптимального співвідношення фінансових ресурсів за співвідношенням власного та залученого капіталу.

1. Варіанти з високою часткою власного капіталу (66/34, 70/30). Ці варіанти характеризуються низьким плечем фінансового важеля (0,515 та 0,429 відповідно), що свідчить про обмежене використання позикових коштів. Рентабельність власного капіталу у цих варіантах максимальна (19,68%), як і чистий прибуток (14 493,5 тис. грн). Ефект фінансового левериджу є найнижчим у варіанті 70/30 (0,93%) через невелику роль позикового капіталу в структурі фінансування.

2. Варіанти з середньою часткою позикового капіталу (50/50, 45/55). Частка власного капіталу становить 50–55%, що забезпечує баланс між фінансовою стабільністю і використанням позикового капіталу. Ефект фінансового левериджу (3,503–4,503%) є помірним і свідчить про раціональне використання позикових ресурсів. Чистий прибуток у цих варіантах не досягає максимальних значень, але є стабільним (9 059,1–9 179,9 тис. грн).

3. Варіанти з високою часткою позикового капіталу (38/62, 31/69). Такі варіанти демонструють максимальний ефект фінансового левериджу (6,347–9,022%) завдяки активному використанню позикових коштів. Проте високий рівень витрат за відсотками (до 29 502,3 тис. грн) призводить до суттєвого зниження чистого прибутку, а у варіанті 31/69 навіть до збитків (-11 827,3 тис. грн). Ці варіанти підходять для підприємств із високою дохідністю операційної діяльності, які можуть перекривати витрати на обслуговування боргу.

Найбільш збалансованим варіантом є варіант структури 45/55. Це співвідношення забезпечує помірне плече фінансового важеля (1,222), що сприяє підвищенню ефективності використання капіталу. Ефект фінансового левериджу становить 4,503%, що свідчить про раціональне використання позикового капіталу

для підвищення рентабельності власного капіталу. Чистий прибуток стабільний і сягає 9 179,9 тис. грн, а рентабельність власного капіталу – 12,47%.

Засоби оптимізації структури фінансових ресурсів в ТОВ «СК "Стройінвест"»:

1. Зменшення вартості позикового капіталу: перегляд умов залучення позик, пошук дешевших джерел фінансування (наприклад, кредити з меншими ставками або довгострокові позики); залучення інвесторів або партнерів, щоб уникнути надмірного кредитного навантаження.

2. Оптимізація використання позикового капіталу: використовувати позиковий капітал для фінансування високорентабельних проєктів, які зможуть перекрити витрати на обслуговування боргу; забезпечити раціональне співвідношення короткострокових і довгострокових зобов'язань.

3. Підвищення операційної ефективності: збільшення обсягів операційного прибутку через оптимізацію витрат і зростання доходів; інвестування у проєкти з високою рентабельністю для підвищення ефективності використання сукупного капіталу.

4. Підтримка стабільного рівня власного капіталу: реінвестування частини прибутку у власний капітал для зниження залежності від позикових ресурсів; залучення акціонерного капіталу через емісію акцій, якщо це відповідає корпоративній стратегії.

Для ТОВ «СК "Стройінвест"» оптимальним варіантом структури фінансових ресурсів є помірний підхід, такий як співвідношення 45/55. Це дозволяє зберігати баланс між фінансовою стійкістю і ефективністю використання позикових ресурсів, забезпечуючи стабільний рівень прибутковості. Однак реалізація цього підходу потребує чіткого контролю за витратами на обслуговування боргу та підвищення рентабельності операційної діяльності.

3.2. Підвищення ефективності використання фінансових ресурсів ТОВ «СК "Стройінвест"»

Для досягнення сталого розвитку економіки України необхідно розв'язати низку важливих завдань, серед яких ключове місце посідає підвищення ефективності використання фінансових ресурсів. Цей аспект набув актуальності на тлі трансформації правил ведення бізнесу та динамічних ринкових умов. У сучасному економічному середовищі нераціональне застосування фінансових ресурсів призводить до погіршення платоспроможності, втрати фінансової самостійності та загострення кризових явищ у діяльності підприємств.

Покращення ефективності використання фінансових ресурсів є одним з основних завдань будь-якої компанії, адже її фінансовий стан безпосередньо залежить від раціонального розподілу й використання власних коштів. Для цього необхідно не лише вдосконалювати наявні, а й розробляти нові методичні підходи, враховуючи специфіку економічної ситуації в Україні.

Важливо, що ефективне використання фінансових ресурсів — це, по суті, ефективне управління грошовими коштами підприємства, яке належить до компетенції фінансових менеджерів і реалізується у формі корпоративного фінансового планування. При цьому максимальний дохід від фінансових ресурсів не є єдиною метою: важливим є також розумне їх розміщення з урахуванням пріоритетів компанії, адже оптимізація структури ресурсів дає змогу досягти найвищого результату.

Ефективність діяльності підприємства безпосередньо визначає його фінансову стабільність і конкурентні позиції на ринку. Якщо фінансовий стан компанії незадовільний, це відобразиться на обсягах виробництва та загальному розмірі фінансових ресурсів. Навпаки, вдале управління грошовими потоками дає змогу покращити фінансові показники й укріпити ринкові позиції. Тому в сучасних умовах тільки ті компанії, які планують довгострокову фінансову стратегію і враховують необхідність балансування власних та позикових коштів, мають найкращі шанси на успіх.

Для визначення напрямів раціонального використання фінансових ресурсів, спрямованого на підвищення вартості компанії, потрібна грошова оцінка зростання виробничих потужностей і загального майнового комплексу підприємства. Якщо мета полягає в максимізації ринкової вартості, фінансові ресурси потрібно скеровувати переважно туди, де вони здатні забезпечити найбільший позитивний вплив.

Крім того, фінансові, матеріальні та трудові ресурси формують єдину базу для розвитку бізнесу, і їх ефективне використання потребує зважених управлінських рішень. Рівень оборотності активів і показники рентабельності дозволяють оцінити загальний рівень ефективності управління фінансами. Підвищення ефективності часто досягають завдяки прискоренню виконання операцій, скороченню витрат і зростанню прибутковості. Співвідношення власних і позикових коштів відображає платоспроможність та фінансову стійкість підприємства, адже рентабельність можна максимізувати лише за умови оптимального розподілу всіх ресурсів, насамперед фінансових.

Відсутність будь-якої складової фінансових ресурсів може суттєво ускладнити роботу підприємства, що зрештою призведе до зниження прибутку. Водночас надлишок певного типу ресурсів може свідчити про нестачу інших, у результаті чого виникає внутрішній дисбаланс, негативний для загального розвитку бізнесу [46, с. 277].

Ефективність використання корпоративних фінансових ресурсів може бути відображена через зростання вартості бізнесу й створення доданої грошової вартості.

З економічного погляду цей показник залежить від таких чинників:

- удосконалення технології та організації виробництва за рахунок досягнень науково-технічного прогресу;
- зосередження на інтенсивному шляху економічного зростання з метою підвищення ефективності використання коштів;
- запровадження механізмів, що сприятимуть зростанню ефективності застосування фінансових ресурсів.

Від якісного впливу зазначених факторів залежить результативність використання ресурсного потенціалу підприємства.

До основних завдань, які дозволяють компаніям підвищити ефективність використання власних ресурсів в сучасних реаліях, належать збільшення рентабельності капіталу й продажів, а також нарощування прибутку. Цих цілей можна досягти, зокрема, такими способами:

- 1) нарощування обсягів реалізації продукції (послуг);
- 2) усунення надмірних витрат на сировину та управління;
- 3) зниження позареалізаційних витрат;
- 4) продаж невикористаних матеріалів і обладнання;
- 5) модернізація виробничого процесу;
- 6) упровадження сучасних форм організації праці;
- 7) коригування стратегії й тактики підприємства.

Ефективність використання фінансових ресурсів безпосередньо впливає на зростання прибутковості та формується під впливом низки факторів. У нинішніх умовах на результативність застосування коштів великий вплив мають економічні кризи, які виникають незалежно від діяльності компаній.

Утім, у розпорядженні підприємства завжди є внутрішні резерви, здатні покращити ефективність використання фінансових ресурсів, наприклад, оптимізація платіжної системи, належний контроль грошових потоків і вдосконалення збутових процесів [47, с. 113].

У світовій практиці популярними є дослідження зарубіжних економістів щодо підвищення результативності використання фінансових ресурсів, а також прикладні методики реалізації цих підходів:

1. Комплексний аналіз ефективності використання корпоративних фінансових ресурсів за системою DuPont.

Цю систему розроблено компанією DuPont (США). Її суть полягає в декомпозиції рентабельності капіталу на компоненти, об'єднані в єдину аналітичну модель. Рентабельність капіталу поділяють на рентабельність реалізації та

коефіцієнт оборотності капіталу.

2. SWOT-аналіз.

Цей підхід дає змогу визначати сильні й слабкі сторони компанії з погляду використання фінансових ресурсів, враховуючи зовнішні та внутрішні чинники впливу. Виконується зазвичай у вигляді графічної схеми (матриці), яка демонструє вплив окремих факторів на ефективність використання фінансових ресурсів у динаміці.

3. Об'єктно-орієнтована система аналізу використання фінансових ресурсів підприємства.

Розроблена компанією «Модернсофт» (США) і базується на застосуванні комп'ютерних технологій та спеціалізованих програмних рішень. В основі лежить модель, що відображає рентабельність власного капіталу як взаємопов'язану сукупність фінансових блоків, котрі входять до складу показника.

Усі зазначені системи мають низку переваг і широко застосовуються за кордоном. Водночас деякі з них потребують від фахівців самостійного визначення аналітичних показників і вибору відповідного програмного забезпечення. На сучасному етапі розвитку вітчизняної економіки найбільш доцільним є використання методик DuPont і SWOT-аналізу.

Однак у нашому випадку доцільніше застосовувати покрокові алгоритми зазначених методик, а систему індикаторів оцінки ефективності фінансових ресурсів добирати з урахуванням специфіки діяльності підприємства [48, с. 64].

Беручи до уваги викладені рекомендації, можна запропонувати такі заходи та підходи для підвищення ефективності використання фінансових ресурсів:

1. Скорочення різних видів витрат;
2. Запровадження оптимальної дивідендної політики;
3. Аналіз механізму впливу фінансового левериджу на рентабельність власного капіталу та рівень фінансових ризиків;
4. Модернізація виробничих процесів;
5. Використання найбільш ефективного методу нарахування амортизації;
6. Формування короткострокових цілей підприємства;

7. Визначення фактичного обсягу фінансових ресурсів, доступних у короткостроковому періоді;

8. Встановлення пріоритетних напрямів використання коштів з урахуванням сучасних умов;

9. Оцінка ймовірних помилок або нераціональних рішень у розподілі фінансових ресурсів;

10. Вибір оптимального варіанта використання коштів на підставі чітких критеріїв;

11. Унесення коригувань у використання обраних фінансових інструментів відповідно до змін у зовнішньому та внутрішньому середовищі [49, с. 26].

Важливо пам'ятати, що ефективність використання фінансових ресурсів безпосередньо впливає на фінансову стабільність, ліквідність, платоспроможність, розвиток підприємництва та прибутковість. Відтак, компетентне управління фінансовими ресурсами створює базу для фінансової стійкості та подальшого зростання компанії.

Розглядаючи оптимізацію джерел фінансових ресурсів і результативність їх залучення, можна дійти висновку, що в сучасних умовах існує низка проблем, які потребують розв'язання. Оптимізація джерел фінансування має стати стрижнем успішної діяльності підприємства, адже саме від цього залежить конкурентоспроможність, динамічний розвиток і стабільність бізнесу.

Задля кращої оптимізації фірма повинна збільшувати обсяги фінансування, розвивати ефективні системи управління, залучати досвідчених фахівців, шукати нові джерела коштів (скажімо, лізинг) і посилювати зв'язки зі споживачами. Водночас для реалізації цього потенціалу часто необхідна підтримка й участь кількох зацікавлених сторін.

Питання ефективного використання фінансових ресурсів завжди було одним із ключових у економіці, адже воно становить інтерес для всіх учасників бізнес-процесів — від власників компаній до керівництва державного рівня. Головною умовою нарощування прибутку лишається зважене й результативне використання коштів. Керівники підприємств, які прагнуть убезпечити свій бізнес

і забезпечити його зростання, мають розробляти комплексні заходи для вдосконалення формування й використання власних фінансових ресурсів. При цьому пріоритети у використанні коштів можуть змінюватися залежно від поточних цілей компанії.

Зрештою, дотримання таких рекомендацій у поєднанні з раціональною системою управління дає змогу підприємствам забезпечувати власну фінансову стійкість, платоспроможність, конкурентоспроможність і підтримувати стабільну динаміку розвитку.

ВИСНОВКИ

У роботі узагальнено теоретичні аспекти, що стосуються економічної природи фінансових ресурсів підприємства, різноманітних класифікацій джерел їх формування, а також чинників, які впливають на напрями використання цих ресурсів. Крім того, здійснено аналіз фінансово-економічного стану ТОВ «СК «Стройінвест»».

1. Аналіз сутності фінансових ресурсів уможливив визначення ключових характеристик цього поняття та підтвердив його роль грошового інструмента, за допомогою якого підприємства формують і застосовують кошти для конкретних завдань у межах своєї діяльності. Оцінку якості використання фінансових ресурсів слід проводити на основі показників ефективності. На результативність впливають різні внутрішні й зовнішні чинники (економічні, правові, соціальні тощо). Головна відмінність фінансових ресурсів полягає в тому, що вони мають краще зберігати накопичену вартість, ніж інші види ресурсів. Здебільшого, фінансові ресурси підприємств поділяють на власні й позикові.

2. Джерела формування фінансових ресурсів підприємства охоплюють як власні кошти, так і ресурси, залучені з різних джерел. Основними складовими вважаються виручка, прибуток, амортизаційні відрахування, статутний капітал, кредиторська заборгованість за товари/роботи/послуги, а також короткострокові банківські кредити.

3. Аналіз як власних, так і позикових ресурсів має вирішальне значення для оцінювання процесу формування джерел фінансування в сучасних умовах. Система показників дозволяє визначити ефективність використання фінансових ресурсів та результативність діяльності підприємства загалом. Оцінювання дає змогу окреслити напрями для покращення: підвищення ефективності використання персоналу; забезпечення стабільності формування та результативності внутрішніх і зовнішніх ресурсів; розвиток інновацій та їх упровадження у діяльність компанії.

4. Дослідження здійснено на прикладі ТОВ «СК «Стройінвест»», основним видом діяльності якого є будівництво житлових і нежитлових споруд. Водночас підприємство виробляє металеві конструкції, металеві двері та вікна, виконує

електромонтажні роботи, монтаж водопровідних мереж, систем опалення і кондиціонування, а також бере участь в інших будівельно-монтажних та оздоблювальних роботах (штукатурних, малярних, укладання підлогових покриттів, облицювання стін тощо). Додатково компанія провадить оптову торгівлю (зокрема будівельними матеріалами, текстильними виробами, молочною продукцією, яйцями, оліями та жирами), надає в оренду нерухоме майно, працює у сфері архітектури й інжинірингу (включно з геологією, геодезією та технічним консультуванням), а також пропонує рекламні послуги.

5. Оцінка джерел формування й напрямів використання фінансових ресурсів ТОВ «СК «Стройінвест»» у період 2021–2023 рр. засвідчує неоднозначну динаміку, яка відображає як позитивні тенденції, так і проблемні моменти. Зростання власного капіталу та зменшення питомої ваги позикових ресурсів свідчать про поступове посилення фінансової незалежності компанії. Підвищення коефіцієнта фінансової стабільності з 0,164 до 0,231 підтверджує зміцнення здатності підприємства самостійно фінансувати власну діяльність.

Утім, домінування позикового капіталу (понад 80% у структурі) свідчить про подальшу потребу знижувати залежність від зовнішнього фінансування. Хоча загальний обсяг позикових коштів зменшився на 5 165 тис. грн, ризики, що супроводжують використання кредитів і позик, залишаються вагомими, особливо у разі погіршення економічних умов або зростання кредитних ставок.

Аналіз ліквідності показує відносну стабільність у покритті поточних зобов'язань: коефіцієнт поточної ліквідності зріс до 1,216 у 2023 році. Однак зменшення показників швидкої й абсолютної ліквідності вказує на необхідність збільшення запасів грошових коштів і скорочення дебіторської заборгованості для підтримки короткострокової фінансової надійності.

Показники рентабельності демонструють складну динаміку. Відчутне зниження рентабельності активів, власного капіталу й виробничих засобів свідчить про погіршення ефективності у використанні наявних ресурсів. Негативна рентабельність реалізованої продукції (-0,019 у 2023 році) вказує на збитковість операційної діяльності. Водночас високий коефіцієнт реінвестування та зростання

стійкості економічного розвитку свідчать про стратегічну орієнтацію підприємства на подальший розвиток.

Значна частка витрат на матеріали та сировину (51,13% у 2023 році) вказує на характерну для будівельної галузі залежність від закупівель. Зростання витрат на енергоносії до 19,34% підкреслює необхідність упровадження енергоощадних технологій із метою оптимізації. Зменшення витрат на оплату праці до 1,61% може свідчити про раціоналізацію трудових ресурсів, проте водночас ставить під питання збереження висококваліфікованого персоналу.

Загалом, підприємство продемонструвало позитивні зміни у частині скорочення боргового навантаження, збільшення власного капіталу й інвестування в розвиток. Водночас, зниження рентабельності та залежність від зовнішніх джерел фінансування потребують особливої уваги. Для подальшого покращення фінансового стану компанії рекомендується зосередитись на підвищенні рентабельності, оптимізації витрат, удосконаленні структури капіталу й запровадженні інноваційних методів управління фінансовими ресурсами. Такий підхід сприятиме довгостроковій стабільності та зростанню підприємства.

6. У рамках дослідження запропоновано два підходи до вдосконалення початкової структури фінансових ресурсів:

- Критерій максимізації фінансової рентабельності, тобто рентабельності власного капіталу. Його реалізація базується на багатоваріантних обчисленнях рентабельності власного капіталу при різній структурі фінансових ресурсів і відображається через ефект фінансового важеля. Цей показник демонструє, що зростання частки позикових ресурсів може збільшувати прибутковість власного капіталу за умови, що різниця між валовим прибутком та середньою ставкою за кредитами є позитивною.

- Критерій мінімізації вартості капіталу, який ґрунтується на попередній оцінці як власного, так і позикового капіталу, а також на розрахунку середньозваженої вартості капіталу (WACC) за різних варіацій його структури. Вибір оптимального рішення залежить від виявлення динаміки зміни вартості кожного компонента в разі коригування фінансової структури підприємства.

7. Провівши розрахунок ефекту фінансового левериджу для ТОВ «СК "Стройінвест"», можемо зазначити, що показники аналізованого підприємства демонструють суттєві коливання, що відображає нестабільність у фінансовій стратегії підприємства.

Чистий прибуток підприємства суттєво знизився у 2022 році, скоротившись на 30 260 тис. грн порівняно з 2021 роком. Це свідчить про значний тиск фінансових факторів, таких як зростання витрат чи падіння доходів. Проте у 2023 році прибуток зріс на 12 030 тис. грн, що демонструє покращення результатів діяльності, можливо, внаслідок перегляду фінансової політики чи оптимізації витрат. Водночас ставка податку на прибуток залишалася незмінною на рівні 18%, що свідчить про стабільність зовнішнього регулювання.

Фінансові витрати зросли протягом аналізованого періоду, збільшившись із 1 709 тис. грн у 2021 році до 2 422 тис. грн у 2023 році. Це може вказувати на збільшення витрат на обслуговування боргових зобов'язань або розширення масштабів діяльності підприємства. При цьому середній розмір капіталу зріс у 2022 році на 69 383 тис. грн, але знизився у 2023 році на 53 903 тис. грн, що свідчить про зміни у структурі фінансування.

Аналіз структури капіталу показав, що власний капітал зростав протягом усього періоду, досягнувши 73 637 тис. грн у 2023 році, що є позитивним сигналом для фінансової стійкості підприємства. Натомість позиковий капітал зріс у 2022 році на 66 413 тис. грн, але знизився у 2023 році на 71 578 тис. грн. Це вказує на зусилля компанії щодо зменшення боргового навантаження, що є важливим аспектом у забезпеченні стабільності.

Рентабельність власного капіталу різко знизилася у 2022 році на 57,67% і частково відновилася у 2023 році на 13,92%, досягнувши рівня 24%. Подібна тенденція спостерігалася у рентабельності сукупного капіталу, яка знизилася на 8,26% у 2022 році, але зросла на 3,24% у 2023 році. Такі зміни можуть бути наслідком коливань у структурі капіталу та ефективності його використання.

Середньозважена ціна позикового капіталу залишалася відносно стабільною у 2021 і 2022 роках (0,53%), але зросла у 2023 році до 0,76%. Це свідчить про

подорожчання позикових ресурсів, що може негативно вплинути на фінансові результати в майбутньому. Диференціал фінансового левериджу також зазнав значних змін, знизившись на 8,26% у 2022 році, але покращившись на 3,01% у 2023 році, досягнувши рівня 3,74%. Ці дані свідчать про те, що підприємство поступово зменшує негативний вплив позикових коштів на фінансові результати.

Ефект фінансового левериджу знизився у 2022 році на 49,88%, що вказує на ослаблення впливу позикового капіталу на збільшення прибутковості власного капіталу. Проте у 2023 році ефект зріс на 11,08%, досягнувши рівня 16,21%, що свідчить про поступове відновлення ефективності використання позикових ресурсів.

8. ТОВ «СК "Стройінвест"» демонструє нестабільність фінансових показників, яка пов'язана з коливаннями у структурі капіталу, змінами фінансових витрат та ефективності використання ресурсів. Зростання власного капіталу і покращення рентабельності в 2023 році свідчать про позитивну динаміку, проте висока середньозважена ціна позикового капіталу та негативні показники диференціалу фінансового левериджу залишаються серйозними проблемами. Для покращення фінансових результатів підприємству необхідно зосередитися на зниженні вартості боргових ресурсів, оптимізації витрат та ефективному використанні власного капіталу.

9. Основною метою оптимізації структури фінансових ресурсів є пошук оптимального співвідношення власного капіталу до позикового капіталу, що може сформулювати основну мету даної оптимізації. Оптимізація структури фінансових ресурсів являє собою таке співвідношення у використанні власного і позикового капіталу, при якому забезпечується найбільш ефективне співвідношення між коефіцієнтом фінансової рентабельності і коефіцієнтом фінансової стійкості підприємства.

Зважаючи на три ключові показники: ефект фінансового левериджу, середньозважену вартість капіталу та плече фінансового важеля, найбільш оптимальним варіантом для ПрАТ «Кременчуцький колісний завод» є варіант структури 45/55. Це співвідношення забезпечує помірне плече фінансового важеля

(1,222), що сприяє підвищенню ефективності використання капіталу. Ефект фінансового левеїджу становить 4,503%, що свідчить про раціональне використання позикового капіталу для підвищення рентабельності власного капіталу. Чистий прибуток стабільний і сягає 9 179,9 тис. грн, а рентабельність власного капіталу – 12,47%.

Засоби оптимізації структури фінансових ресурсів в ТОВ «СК "Стройінвест"»:

1. Зменшення вартості позикового капіталу: перегляд умов залучення позик, пошук дешевших джерел фінансування (наприклад, кредити з меншими ставками або довгострокові позики); залучення інвесторів або партнерів, щоб уникнути надмірного кредитного навантаження.

2. Оптимізація використання позикового капіталу: використовувати позиковий капітал для фінансування високорентабельних проєктів, які зможуть перекрити витрати на обслуговування боргу; забезпечити раціональне співвідношення короткострокових і довгострокових зобов'язань.

3. Підвищення операційної ефективності: збільшення обсягів операційного прибутку через оптимізацію витрат і зростання доходів; інвестування у проєкти з високою рентабельністю для підвищення ефективності використання сукупного капіталу.

4. Підтримка стабільного рівня власного капіталу: реінвестування частини прибутку у власний капітал для зниження залежності від позикових ресурсів; залучення акціонерного капіталу через емісію акцій, якщо це відповідає корпоративній стратегії.

Для ТОВ «СК "Стройінвест"» оптимальним варіантом структури фінансових ресурсів є помірний підхід, такий як співвідношення 45/55. Це дозволяє зберігати баланс між фінансовою стійкістю і ефективністю використання позикових ресурсів, забезпечуючи стабільний рівень прибутковості. Однак реалізація цього підходу потребує чіткого контролю за витратами на обслуговування боргу та підвищення рентабельності операційної діяльності.

10. Для удосконалення формування фінансових ресурсів підприємство ПрАТ «Кременчуцький колісний завод» повинно орієнтуватися на планування та прогнозування обсягів фінансових ресурсів та контроль за їх використанням. У сучасних умовах підприємству потрібно сформувати стратегію, яка має бути направлена на зниження фінансових ризиків, покращення ліквідності фінансових ресурсів та підвищення ефективності їх використання.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Горідько, О. В., Якимова, В. І., & Фоміних, В. І. (2017). Джерела формування фінансових ресурсів підприємств та їх оптимізація. Вісник Миколаївського національного університету імені ВО Сухомлинського, 282-286. URL: <http://global-national.in.ua/archive/20-2017/56.pdf> (дата звернення: 27.03.2024).
2. Базецька Г.І., Суботовська Л.Г., Ткаченко Ю. В. Фінанси підприємства: планування та управління у виробничій сфері: навч. посіб. Харк. нац. акад. міськ. госп-ва. Х.: ХНАМГ, 2012. 292 с. URL:<https://eprints.kname.edu.ua.pdf> (дата звернення:12.06.2024).
3. Бедринець М. Д., Довгань Л. П. Фінанси підприємств : навч. посіб. К. : Центр учбової літератури, 2018. 7 с. URL: <http://lib.pnu.edu.ua/read.php?id=8459> (дата звернення: 22.10.2024).
4. Фінанси підприємств: навч. посіб.; за ред. Г. Я. Аніловської, І. Б. Висоцької. Львів: ЛьвДУВС, 2018. 440 с. URL : <http://dspace.lvduvs.edu.ua/bitstream/1234567890/2356/1/%D1%84%D1%96%D0%BD%D0%B0%D0%BD%D1%81%D0%B8%20%D0%BF%D1%96%D0%B4%D0%BF%D1%80%D0%B8%D1%94%D0%BC%D1%81%D1%82%D0%B2.pdf> (дата звернення: 28.03.2024).
5. Зянько В. В., Фурик В. Г., Вальдшміт І. М. Фінанси підприємств: навч. посіб. Вінниця: ВНТУ, 2016. 126 с URL: https://fk.vntu.edu.ua/images/documents/fp_praktikum.pdf (дата звернення:14.08.2024).
6. Опарін, В. М., Федосов, В. М., & Юхименко, П. І. (2015). Сучасна українська наукова школа публічних фінансів. Фінанси України, (11), 56-87. URL: http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis (дата звернення: 25.07.2024).
7. Катан Л. І., Сидоренко А. І. Фінансові ресурси підприємства та особливості їх формування. Ефективна економіка. 2017. № 6. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/efek_2014_6_6 (дата звернення: 30.11.2024).
8. Стецюк, П. А. (2016). Формування нової парадигми управління

- фінансовими ресурсами підприємств. Економіка АПК, (6), 77-83. URL : http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?C21COM=2&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRN&IMAGE_FILE_DOWNLOAD=1&Image_file_name=PDF/E_apk_2016_6_10.pdf (дата звернення: 29.08.2024).
9. Shvorak, T. ДЖЕРЕЛА ФОРМУВАННЯ ФІНАНСОВИХ РЕСУРСІВ ПІДПРИЄМСТВА. СТУДЕНТСЬКИЙ НАУКОВИЙ ВІСНИК, 139. URL : http://oia.lntu.edu.ua/files/Visnyk_FBP_21_41.pdf#page=139 (дата звернення: 31.03.2024).
  10. Мельник О. М. Економічний зміст фінансових ресурсів підприємства. Економічні науки. 2010. № 2 (52). С. 350 – 354. URL: <http://ven.ztu.edu.ua/article/download/68703/64553> (дата звернення: 31.03.2024).
  11. Непочатенко О. О., Мельничук Н. Ю. Фінанси підприємств : підруч. К: Центр учбової літератури, 2017. 504 с. URL: http://oia.lntu.edu.ua/files/Visnyk_FBP_21_41.pdf#page=9 (дата звернення: 02.11.2024).
  12. Вінц, Ю. О. (2016). Удосконалення управління фінансовими ресурсами підприємства. Держава та регіони, (5), 34-38. URL: <http://ed.pdatu.edu.ua/index.php/2410-0919/article/view/128491/123581> (дата звернення: 02.04.2024).
  13. Vinnychuk, Y. (2017) Методологічно-змістова навантаженість поняття «фінансові ресурси». Студентський науковий вісник, 9. URL : http://oia.lntu.edu.ua/files/Visnyk_FBP_21_41.pdf#page=9 (дата звернення: 02.02.2024).
  14. Лапа А. Є. Фінансові ресурси підприємства та їх оптимізація Молодіжний науковий вісник УАБС НБУ, Серія: Економічні науки, № 4/2016. – С. 289-297. URL: [http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?C21COM=2&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRN&IMAGE_FILE_DOWNLOAD=1&Image_file_name=PDF/Nvuumevcg_2018_19\(3\)_36.pdf](http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?C21COM=2&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRN&IMAGE_FILE_DOWNLOAD=1&Image_file_name=PDF/Nvuumevcg_2018_19(3)_36.pdf) (дата звернення: 03.11.2024).

15. Близнюк О. П. Класифікація джерел формування фінансових ресурсів підприємства. Вісник Міжнародного слов'янського університету. Серія: Економічні науки. 2018. Т. 15, № 2. с. 52-58. URL: http://www.irbis-nbu.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbu.gov.ua/cgiirbis_64.exe?C21COM=2&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRN&IMAGE_FILE_DOWNLOAD=1&Image_file_name=PDF/VMSU_econ_2012_15_2_10.pdf (дата звернення: 05.09.2024).
16. Малій О. Г. Фінансові ресурси підприємств та джерела їх формування: теоретичні аспекти. Актуальні проблеми інноваційної економіки. 2016. № 2. С.71-74 URL: http://www.irbis-nbu.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbu.gov.ua/cgiirbis_64.exe?C21COM=2&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRN&IMAGE_FILE_DOWNLOAD=1&Image_file_name=PDF/apie_2016_2_12.pdf (дата звернення: 05.09.2024).
17. Ковальов, В., & Асташов, Д. (2024). Процес формування та напрями оптимізації структури фінансових ресурсів суб'єкта господарювання. Таврійський науковий вісник. Серія: Економіка, (20), 199-207. URL: <https://doi.org/10.32782/2708-0366/2024.20.23> (дата звернення: 10.12.2024).
18. Романенко О. Р. Фінанси. К.: ЦНЛ, 2006. 312 с. (дата звернення: 10.04.2024).
19. Вареник В.М. Формування методики оцінки фінансових ресурсів підприємства за сучасних умов функціонування. Східна Європа: економіка, бізнес та управління. Випуск 1 (12). 2018 URL: chrome-extension://efaidnbnmnibpcjpcglclefindmkaj/https://www.easterneurope-ebm.in.ua/journal/12_2018/24.pdf (дата звернення 10.11.2024).
20. Федосов, В. М., Опарін, В. М., Суторміна, В. М., (2010). Теорія фінансів. URL: <http://library.nuft.edu.ua/ebook/file/Теорія%20фінансів-Fedosov.pdf> (дата звернення 10.11.2024).
21. Поддєрьогін, А. М., Поддєрьогін, А. Н., Бабяк, Н. Д., Бабяк, Н. Д., Білик, (2017). Фінансовий менеджмент. URL: <https://kmaesm.edu.ua/wp-content/uploads/2021/06/poddyerogin-a.m.-ta-in.-2017-finansovyj-menedzhment.pdf> (дата звернення: 11.06.2024).

22. Журавльова Т. О. Формування фінансових ресурсів підприємства в умовах кризи. Економіка та держава. 2020. № 3. С. 42–45. URL : http://dspace.onu.edu.ua:8080/bitstream/123456789/19358/1/Babenko-Levada_The_banking_system.pdf (дата звернення:11.09.2024).
23. Чупіс А.В., Корецький М.Х., Кашенко О.Л. Оцінка, аналіз, планування фінансового становища підприємства: Науково-методичне видання. 2011. Суми: Довкілля, 404 с. URL: <http://repo.snau.edu.ua/bitstream/123456789/1482/1/ocinkaana.pdf> (дата звернення:10.10.2024).
24. Рудченко І.В. (2018). Удосконалення механізму управління фінансовими ресурсами підприємства.. С. 16-19. URL: http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?C21COM=2&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRN&IMAGE_FILE_DOWNLOAD=1&Image_file_name=PDF/Sper_2011_1_5.pdf (дата звернення:11.09.2024).
25. Державна служба статистики України. URL: www.ukrstat.gov.ua (дата звернення:13.10.2024).
26. Кредит для бізнесу. Кредитна лінія. URL: <https://privatbank.ua/business/kreditnaja-linija> (дата звернення:13.04.2022).
27. Кредит для підприємств. Поповнення обігових коштів. URL:<https://www.oschadbank.ua/credit/popovnenna-obigovih-kostiv> (дата звернення:13.10.2024).
28. Фінансування поточної діяльності для підприємств. URL: <https://raiffeisen.ua/biznesu/kredyty/finansuvannuyapotochnoyidiyalnosti/bezzastavnij-kredit-dovira> (дата звернення:13.08.2024).
29. Кредит корпоративним клієнтам. Кредит та кредитні лінії. URL:<https://kredobank.com.ua/business/korporatyvnym-kliiyentam/kredyty/kredyt-ta-kredytne-liniyi> (дата звернення:13.10.2024).
30. Фінансування оборотних коштів, строкова позика. URL:<https://www.otpbank.com.ua/big-corporate/products-financing/working-capital-financing/term-loan/>(дата звернення:13.08.2024).

31. Яременко В. Г., Салманов Н. М. Сутність поняття та особливості класифікації фінансових ресурсів підприємств. Науковий вісник Ужгородського національного університету. 2018. Вип. 19. Ч. 3. С. 158-162. URL : chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcglclefindmkaj/http://www.visnyk-econom.uzhnu.uz.ua/archive/19_3_2018ua/36.pdf (дата звернення:15.09.2024).
32. Поддєрьогін А. М. Фінанси підприємств. К.: КНЕУ, 2014.546 с. URL: <https://kmaesm.edu.ua/wp-content/uploads/2021/06/poddyerogin-a.m.-ta-in.-2017-ffinansovuj-menedzhment.pdf> (дата звернення:15.08.2024).
33. Лігоненко Л. О. Фінанси підприємств : підручник К.: КНТЕУ, 2016. 491 с. URL: <http://vtei.com.ua/images/111.pdf#page=347> (дата звернення:18.10.2024).
34. Гладкова О. В. Оптимізація структури фінансових ресурсів суб'єктів підприємництва. Міжнародний науковий журнал «Інтернаука». Серія: «Економічні науки». № 4 (24), 2019. С. 22-29. URL: <chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcglclefindmkaj/https://dspace.nuph.edu.ua/bitstream/123456789/21390/3/22-30.pdf> (дата звернення:18.10.2024).
35. Єфремова Н. Джерела формування фінансових ресурсів підприємства: їх склад та оптимізація структури / Н. Єфремова // Електронне наукове фахове видання «Ефективна економіка». – 2017. – № 3. – С. 53 – 61. URL: http://www.irbisnbuv.gov.ua/cgibin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?C21COM=2&I21DВ N=UJRN&P21DBN=UJRN&IMAGE_FILE_DOWNLOAD=1&Image_file_name=PDF/efek_2012_3_20.pdf (дата звернення:18.11.2024).
36. Позняк, С. В., Позняк, С. В., & Лазарчук, Х. С. (2020). Сучасний стан і проблеми ефективності формування та використання фінансових ресурсів підприємства. URL: http://projects.dunehd.com/bitstream/handle/2010/35240/Efop_3_20_1.pdf?sequence=1&isAllowed=y (дата звернення:18.10.2024).
37. Тимошик Н.С. Організаційні аспекти формування та оптимізації фінансових ресурсів підприємств. Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського. Серія: Економіка і управління. Том 30 (69). №2, 2019. С. 232-238. URL: <chrome>

- extension://efaidnbmnnnibpcajpcglclefindmkaj/https://www.econ.vernadskyjournal.s.in.ua/journals/2019/30_69_2/45.pdf (дата звернення:18.10.2024).
38. ТОВ «СК «Стройінвест» сьогодні URL : <https://stroyinvest.in.ua/> (дата звернення : 20.09.2024).
39. Лучко М. Р., Жукевич С. М., Фінансовий аналіз. Навчальний посібник. Тернопіль:, ТНЕУ, 2016. 304 с. URL : <chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcglclefindmkaj/http://dspace.wunu.edu.ua/bitstream/316497/19240/1/Fin%20analiz%20Verstka.pdf> (дата звернення : 20.08.2024).
40. Мавлєва, Д., & Лиса, О. (2023). Удосконалення управління фінансовими ресурсами з метою підвищення результативності діяльності підприємства. Економіка та суспільство, (56). URL : <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/2997/2917> (дата звернення: 20.10.2024).
41. Ніпіаліді О. Ю., Карпишин Н. І. Фінанси підприємств: Навч. посіб. Тернопіль: Економічна думка, 2013. 232 с. URL: <http://dspace.wunu.edu.ua/bitstream/316497/509/1/%D0%A4%D1%96%D0%BD%0%B0%D0%BD%D1%81%D0%B8%20%D0%BF%D1%96%D0%B4%D0%BF%D1%80%D0%B8%D1%94%D0%BC%D1%81%D1> (дата звернення:21.05.2024).
42. Hudz O. Y., Sotnychenko V. M. Methodological Measurement of the Formation of Strategic Portfolio of the Enterprise Financial Security. *Oblik i Finansi*. 2016. Т. 73. С. 63. URL:<https://www.proquest.com/openview/85a20fb33972ac5c1ba5b293961a5192/1?pq-origsite=gscholar&cbl=2042771> (дата звернення:21.07.2024).
43. Ковальчук Н. О., Павлюк А. О. Антикризисний фінансовий менеджмент як основа управління фінансами вітчизняних підприємств//Економіка і суспільство,(3). 2016. С. 203-208. URL: <http://elartu.tntu.edu.ua/bitstream/lib/27940/1/%D0%97%D0%B1%D1%96%D1%80%D0%BD%D0%B8%D0%BA%20%D1%82%D0%B5%D0%B7%2C%20%D0%9B%D1%83%D1%86%D1%8C%D0%BA%2Cpdf> (дата звернення:22.05.2024).

44. Козачок І. А. Формування та управління ефективним використанням фінансових ресурсів підприємства. Гуманітарний вісник Запорізької державної інженерної академії. 2015. №. 47. С. 277-283. URL: http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?C21COM=2&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRN&IMAGE_FILE_DOWNLOAD=1&Image_file_name=PDF/znpgvzdi_a_2011_47_31.pdf (дата звернення: 28.05.2024).
45. Олійник А. С., Олійник Є. О. Управління конкурентоспроможністю вітчизняних агропідприємств на тлі світових ринків: дис. 2019. URL: <http://dspace.puet.edu.ua/bitstream/123456789/8658/1/%D0%BA%D0%BE%D0%BD%D1%84%D0%B5%D1%80%D0%B5%D0%BD%D1%86%D1%96%D1%8F%20%D0%90%D0%B3%D1%80%D0%B0%D1%80%D0%BD%D0%B0%20%D0%B0%D0%BA%D0%B0%D0%B4%D0%B5%D0%BC%D1%96%D1%8F.pdf#page=405> (дата звернення: 29.08.2024).
46. Бурда Н. В., Чеботарьова Н. М. Економіка підприємства. 2020. URL: <http://dspace.luguniv.edu.ua/xmlui/bitstream/handle/123456789/6781/2021Rekomendachii.pdf?sequence=4> (дата звернення: 03.09.2024).
47. Правдюк Н. Л., Мулик Т. О., Мулик Я. І. Управління фінансовою безпекою підприємств: обліково-аналітичний аспект. Монографія.-Київ: ЦУЛ, 2019. 224 с. 2019. URL : <http://socrates.vsau.org/b04213/html/cards/getfile.php/22661.pdf> (дата звернення:03.06.2024).
48. Антонюк, О. (2024). Управління фінансовими ресурсами вітчизняних підприємств в умовах нестабільності економіки. Сталій розвиток економіки, (2(49), 90-93. <https://doi.org/10.32782/2308-1988/2024-49-14>. URL: <http://journals.dut.edu.ua/index.php/emb/article/view/1879/1782> (дата звернення: 05.12.2024).
49. Горбан А. П. Управління фінансовими ресурсами підприємства. Економічні науки. 2018. № 15. С. 25-27. URL: <http://www.ei-journal.in.ua/index.php/journal/issue/download/28/61#page=7> (дата звернення:10.06.2024).

50. Хачатурян С. Сутність фінансових ресурсів та їх класифікація. Фінанси України. 2017. № 4. С. 77-81. (дата звернення:06.09.2024).
51. Сухонос О. М. Особливості управління власним капіталом підприємства. Молодіжний науковий вісник УАБС НБУ, Серія: Економічні науки, № 4/2013. С. 399-411. URL: <http://dspace.wunu.edu.ua/bitstream/316497/18065/1/%D0%9C%D0%B0%D0%B3%D1%96%D1%81%D1%82%D0%B5%D1%80%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%B0%20%D1%80%D0%BE%D0%B1%D0%BE%D1%82%D0%B0%20%D0%97%D0%B0%D1%80%D1%96%D1%87%D0%B.pdf> (дата звернення:08.06.2024).
52. Ситник Н. С., Смолінська С.Д., Ясіновська І.Ф. Фінанси підприємств: навчальний посібник. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2020. 402 с. URL: chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcgiclfefindmkaj/https://financial.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/11/Finansy_pidpr15.pdf (дата звернення:10.06.2024).
53. Лукіна Ю. В. Формування та реалізація стратегії управління фінансами підприємства. Фінанси України. 2016. URL: [http://www.irbisnbuv.gov.ua/cgibin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?C21COM=2&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRN&IMAGE_FILE_DOWNLOAD=1&Image_file_name=PDF/escan_2013_12\(4\)37.pdf](http://www.irbisnbuv.gov.ua/cgibin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?C21COM=2&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRN&IMAGE_FILE_DOWNLOAD=1&Image_file_name=PDF/escan_2013_12(4)37.pdf) (дата звернення:10.08.2024).
54. Малій О. Г. Фінансові ресурси підприємств та джерела їх формування: теоретичні аспекти. Актуальні проблеми інноваційної економіки. 2016. № 2. С.71-74. URL: http://www.irbisnbuv.gov.ua/cgibin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?C21COM=2&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRN&IMAGE_FILE_DOWNLOAD=1&Image_file_name=PDF/apie_2016_2_12.pdf (дата звернення:10.06.2024).
55. Мельник. О. Особливості функціонування фінансових ресурсів в системі управління підприємством. Галицький економічний вісник. 2016. № 3(36). С.108-116. URL: http://elartu.tntu.edu.ua/bitstream/123456789/2172/1/GEB_2012_v36_No3-O_Melnik-Features_of_the_functioning_of_the_financial_resources_108.pdf (дата звернення:10.01.2024).
56. Шелудько В. М. Фінансовий менеджмент. К.: Знання, 2013. 375 с. URL: <http://elartu.tntu.edu.ua/handle/lib/28632> (дата звернення:10.07.2024).

57. Тігова Г.М. Аналіз фінансової звітності. К.: Центр учбової літератури, 2012. 268 с.
URL: http://www.library.univ.kiev.ua/ukr/elcat/new/detail.php3?doc_id=1459283 (дата звернення:10.06.2024).

ДОДАТКИ

Додаток А

Класифікація фінансових ресурсів підприємства

Автор	Ознаки класифікації фінансових ресурсів	Види фінансових ресурсів	Характеристика	
1	2	3	4	
Мельнікова І. Є. [16, с. 72].	за кругообігом	початкові	ресурси з якими підприємство розпочинає свою діяльність	
		прирощені	ресурси отримані підприємством у результаті його діяльності у формі чистого доходу – прибутку	
	за характером використання	матеріалізовані	ресурси вкладені в основні засоби, які постійно забезпечують виробничий процес	
		ресурси, які перебувають в обізі	обслуговують окремий виробничий цикл	
	за правом власності	власні кошти	отримані з прибутку, надані державою з бюджету чи фондів цільового призначення;	
		позичені кошти	кредити	
	Козачок І. А. [17, с. 229 -233]	за джерелами утворення	власні	ресурси, що належать підприємству і утворюються внаслідок його фінансово-господарської діяльності
			залучені	ресурси, що знаходяться у тимчасовому розпорядженні підприємства і використовуються для досягнення певних цілей
за термінами залучення		необмежені	власні фінансові ресурси	
		термінові	1) фінансові ресурси, термін залучення яких більше одного року; 2) фінансові ресурси, термін залучення до одного року.	
за ознакою платності		безоплатні		
		платні		
за найменуванням валюти		фінансові ресурси в національній валюті		
		фінансові ресурси в іноземній валюті		

Продовження додатку А

1	2	3	
Стасюк Л. С.	за видами господарської діяльності	операційні інвестиційні фінансові	
	за кругообігом	початкові функціонуєчі прирощені	
	за об'єктом інвестування	у реальні інвестиційні об'єкти у фінансові інструменти	
	за організаційно-правовою формою	акціонерні пайові індивідуальні	
	за правом власності	власні позичені надані	
	за джерелами формування	зовнішні внутрішні	
	за призначенням	для виконання фінансових зобов'язань для забезпечення розширеного відтворення для забезпечення господарських та інших соціальних потреб	
	за характером участі у господарському процесі	активні пасивні	
	за видами сформованих активів	необоротні активи оборотні активи витрати майбутніх періодів	
	за джерелами покриття активів	власний капітал поточні зобов'язання забезпечення наступних витрат і платежів довгострокові зобов'язання доходи майбутніх періодів	
	за ступенем ліквідності активів	найбільш ліквідні швидкоореалізовані повільноореалізовані важкоореалізовані	
	за терміном погашення зобов'язань	найтерміновіші зобов'язання короткострокові пасиви довгострокові пасиви постійні пасиви	
	Романенко О. Р. [18, с. 168]	в залежності від джерел формування	ресурси створені за рахунок власних грошових надходжень і прирівняних до них
			фінансові ресурси мобілізовані на фінансовому ринку
			ресурси, що надходять у процесі перерозподілу
		за правом власності	власні кошти підприємства
			залучені кошти
			позикові фінансові ресурси

Продовження додатку А

1	2	3	4
Опарін В. М. [19,с.156]	за кругообігом	початкові	ресурси, які знаходяться у статутному фонді
		прирощені	ресурси, які одержало підприємством здійснюючи свою діяльність
	за характером використання	матеріалізовані	фінансові ресурси, що вкладені в основні засоби, які постійно забезпечують виробничий процес
		оборотні кошти	перебувають в обігу
	за правом власності	власні кошти підприємства	це може бути приватний, пайовий чи акціонерний капітал
		надані призначення	фінансові ресурси, отримані безоплатно державою з бюджету чи фондів
		позичені	до них відносяться отримані кредити

Додаток Б

Система показників аналізу фінансово-господарської діяльності підприємства та методика їх розрахунку

Показник	Обрахунок	Нормативне значення	Економічний зміст
Коефіцієнт автономії	Власний капітал / Активи	$\geq 0,5$	Питома вага власного капіталу підприємства в загальній вартості засобів, інвестованих в його діяльність
Коефіцієнт концентрації позикового капіталу	Зобов'язання / Активи	$< 0,5$	Питома вага запозиченого капіталу підприємства в загальній вартості засобів, інвестованих в його діяльність
Коефіцієнт фінансової залежності	Активи / Власний капітал	1 – 2	Показує, скільки одиниць активів припадає на одиницю власних коштів
Коефіцієнт фінансової стійкості	(Власний капітал + Довгострокові зобов'язання) / Активи	0,75 – 0,9	Частка стабільних джерел у фінансових ресурсах підприємства.
Коефіцієнт фінансового ризику	Зобов'язання / Власний капітал	$< 0,7$	Показує, скільки одиниць зобов'язань припадає на одиницю власних коштів підприємства
Коефіцієнт маневреності власного капіталу	Власний оборотний капітал / Власний капітал	0,3 – 0,5	Показує, яка частина власного оборотного капіталу знаходиться в обороті, тобто в тій формі, яка дозволить вільно маневрувати цими засобами, а яка капіталізована
Коефіцієнт забезпеченості запасів власними оборотними коштами	Власні оборотні кошти / Запаси	0,5 – 0,8	Показує забезпеченість підприємства власними джерелами коштів для формування товарно-матеріальних засобів
Коефіцієнт забезпеченості оборотних активів власним оборотним капіталом	Власні оборотні кошти / Оборотні активи	$\geq 0,1$	Показує забезпеченість підприємства власними джерелами коштів для формування оборотних активів підприємства
Коефіцієнт покриття відсотків	(Прибуток до оподаткування + Витрати на виплату відсотків) / Витрати на виплату відсотків	> 1	Потенційна спроможність підприємства погасити позику та ступінь захищеності кредиторів віднесплати процентних платежів.

Продовження додатку Б

Коефіцієнт абсолютної ліквідності	бсолютно ліквідні активи / Поточні зобов'язання	0,2 – 0,35	Частка поточних зобов'язань, яку підприємство може негайно погасити за рахунок високоліквідних активів.
Коефіцієнт термінової ліквідності	Високоліквідні активи / Поточні зобов'язання	0,7 – 0,8 оптимально 1	Прогнозні платіжні можливості підприємства за умови вчасного проведення розрахунків із дебіторами.
Коефіцієнт загальної ліквідності (коефіцієнт загального покриття)	Поточні активи / Поточні зобов'язання	1 – 2	Очікувана платоспроможність підприємства за період, який дорівнює середній тривалості обороту всіх його оборотних коштів.
Коефіцієнт ліквідності при мобілізації коштів	Запаси / Поточні зобов'язання	0,5 – 0,7	Достатність матеріальних та виробничих запасів для погашення короткострокових боргів у випадку необхідності їх розпродажу.
Рентабельність залишку ГК (РГК)	$R_{ГК} = \frac{ЧП}{ГК_{сер.}} * 100\%$	Збільшення	Характеризує суму прибутку (збитку) яка припадає на 1 грн. грошових коштів, що знаходяться у розпорядженні підприємства протягом звітного періоду
Рентабельність витрачених ГК (РВГК)	$R_{ВГК} = \frac{ЧП}{ВГК} * 100\%$	Збільшення	Характеризує суму прибутку (збитку) яка припадає на 1 грн. грошових коштів, витрачених підприємством протягом звітного періоду
Рентабельність отриманих ГК	$R_{ОГК} = \frac{ЧП}{ПГК} * 100\%$	Збільшення	Характеризує суму прибутку (збитку) яка припадає на 1 грн. грошових коштів, отриманих підприємством протягом звітного періоду
Рентабельність чистого грошового потоку	$R_{ЧГП} = \frac{ЧП}{ЧГП} * 100\%$	Збільшення	Характеризує суму прибутку (збитку) яка припадає на 1 грн. чистого грошового потоку
Коефіцієнт достатності ЧГП	$K_{дчгп} = \frac{ЧГП_{оп}}{В}$	Збільшення <1	Характеризує здатність підприємства погашати фінансові витрати за рахунок грошового потоку від операційних витрат
Коефіцієнт ліквідності грошового потоку (КЛГП)	$K_{ЛГП} = \frac{(ЧГП - \Delta GK)}{ВГК}$	Збільшення <1	Оцінює синхронність формування різних видів ГК за окремими часовими інтервалами

Продовження додатку Б

Коефіцієнт ефективності грошового потоку (КЕГП)	$K_{ЕГП} = ПГП / ВГК$	Збільшення <1	Оцінює ефективність руху грошових потоків на підприємстві. Визначає співвідношення позитивного і негативного грошових потоків підприємства
Рентабельність потоку по операційній діяльності	$R_{ПОД} = Пдоп / ЧГП_{оп}$	Збільшення	Характеризує відношення звітної та реальної дохідності операційної діяльності підприємства
Коефіцієнт оборотності оборотних активів (поточних активів) (КООА)	$K_{ООА} = ВР / ОА_{сер.}$	Збільшення	Збільшення Показує, скільки виручки від реалізації припадає на одиницю оборотних засобів. Кількість оборотів оборотних активів за період.
Коефіцієнт ефективності використання основних засобів (КЕОЗ)	$K_{ЕОЗ} = ПП / ОВФ_{сер.}$	Збільшення	Збільшення Показує рівень ефективності використання основних засобів
Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості (КОДЗ)	$K_{ОДЗ} = ВР / ДЗ_{сер.}$	Збільшення	Показує, в скільки разів виручка від реалізації перевищує середній залишок дебіторської заборгованості. Кількість оборотів грошових коштів, інвестованих в дебіторську заборгованість
Коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості (КОКЗ)	$K_{ОКЗ} = ВР (Срп) / КЗ_{сер.}$	Збільшення	Показує, в скільки разів собівартість реалізованої продукції перевищує середньорічний залишок кредиторської заборгованості. Кількість оборотів кредиторської заборгованості за звітний період (По можливості співвідносити з коефіцієнтом оборотності дебіторської заборгованості)

Товариства з обмеженою відповідальністю «СК Стройінвест»

Фінансова звітність за 2021 рік

Кількість працівників

202

Баланс (Звіт про фінансовий стан)

Актив

Назва рядка	Код рядка	На початок звітного періоду, тис. грн	На кінець звітного періоду, тис. грн
I. Необоротні активи Нематеріальні активи	1000	58.00	36.00
первісна вартість	1001	84.00	110.00
накопичена амортизація	1002	26.00	74.00
Незавершені капітальні інвестиції	1005	180.00	456.00
Основні засоби	1010	3 384.00	10 850.00
первісна вартість	1011	6 789.00	18 690.00
знос	1012	3 405.00	7 840.00
Інші необоротні активи	1090	0.00	
Усього за розділом I	1095	3 622.00	11 342.00
II. Оборотні активи Запаси	1100	60 400.00	39 833.00
Виробничі запаси	1101	25 603.00	36 822.00
Незавершене виробництво	1102	34 632.00	2 930.00
Готова продукція	1103	0.00	
Товари	1104	165.00	81.00
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	7 904.00	12 121.00
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	15 020.00	62 898.00
з бюджетом	1135	0.00	
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	10 590.00	10 261.00
Поточні фінансові інвестиції	1160	0.00	
Гроші та їх еквіваленти	1165	18 191.00	227 511.00
Готівка	1166	0.00	
Рахунки в банках	1167	18 191.00	227 511.00
Витрати майбутніх періодів	1170	63.00	78.00
Інші оборотні активи	1190	7 923.00	13 013.00
Усього за розділом II	1195	120 091.00	365 715.00
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	0.00	
Баланс	1300	123 713.00	377 057.00

Продовження додатку В

Пасив за 2021 рік

Назва рядка	Код рядка	На початок звітнього періоду, тис. грн	На кінець звітнього періоду, тис. грн
I. Власний капітал Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	7 200.00	7 200.00
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	17 213.00	45 792.00
Усього за розділом I	1495	24 413.00	52 992.00
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення	1500	0.00	
Відстрочені податкові зобов'язання			
Інші довгострокові зобов'язання	1515	0.00	2 308.00
Усього за розділом II	1595	0.00	2 308.00
III. Поточні зобов'язання і забезпечення	1600	0.00	13 233.00
Короткострокові кредити банків			
Векселі видані	1605	0.00	
Поточна кредиторська заборгованість за:	1610	0.00	600.00
довгостроковими зобов'язаннями			
товари, роботи, послуги	1615	92 868.00	269 070.00
розрахунками з бюджетом	1620	2 092.00	20 034.00
у тому числі з податку на прибуток	1621	985.00	4 821.00
розрахунками зі страхування	1625	103.00	227.00
розрахунками з оплати праці	1630	379.00	879.00
за одержаними авансами	1635	98.00	1 094.00
Поточні забезпечення	1660	620.00	1 687.00
Доходи майбутніх періодів	1665	0.00	
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	0.00	
Інші поточні зобов'язання	1690	3 140.00	14 933.00
Усього за розділом III	1695	99 300.00	321 757.00
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	0.00	
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800	0.00	
Баланс	1900	123 713.00	377 057.00

Продовження додатку В

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)

Фінансові результати за 2021 рік

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, тис. грн	За попереднього року, тис. грн
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	1741 005.00	344 832.00
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	1687 739.00	325 980.00
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070		0.00
Валовий: прибуток	2090	53 266.00	18 852.00
Інші операційні доходи	2120	20 069.00	15.00
Адміністративні витрати	2130	18 843.00	8 345.00
Витрати на збут	2150	1 732.00	614.00
Інші операційні витрати	2180	7 313.00	2 471.00
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток	2190	45 447.00	7 437.00
Дохід від участі в капіталі	2200		0.00
Інші фінансові доходи	2220	736.00	425.00
Інші доходи	2240		0.00
Фінансові витрати	2250	1 709.00	173.00
Фінансовий результат до оподаткування: прибуток	2290	44 474.00	7 689.00
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	-8 569.00	-1 384.00
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305		0.00
Чистий фінансовий результат: прибуток	2350	35 905.00	6 305.00

Елементи операційних витрат

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, тис. грн	За попереднього року, тис. грн
Матеріальні затрати	2500	900 832.00	201 768.00
Витрати на оплату праці	2505	25 982.00	9 300.00
Відрахування на соціальні заходи	2510	5 125.00	1 873.00
Амортизація	2515	5 665.00	1 406.00
Інші операційні витрати	2520	740 772.00	134 919.00
Разом	2550	1 678 376.00	349 266.00

**ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ "СК
"СТРОЙІНВЕСТ"**

Фінансова звітність за 2022 рік

Кількість працівників

147

Баланс (Звіт про фінансовий стан)

Актив

Назва рядка	Код рядка	На початок звітнього періоду, тис. грн	На кінець звітнього періоду, тис. грн
I. Необоротні активи Нематеріальні активи	1000	36.00	9.00
первісна вартість	1001	110.00	110.00
накопичена амортизація	1002	74.00	101.00
Незавершені капітальні інвестиції	1005	456.00	411.00
Основні засоби	1010	10 850.00	5 220.00
первісна вартість	1011	18 706.00	14 851.00
знос	1012	7 856.00	9 631.00
Усього за розділом I	1095	11 342.00	5 640.00
II. Оборотні активи Запаси	1100	40 105.00	128 264.00
Виробничі запаси	1101	37 078.00	39 008.00
Незавершене виробництво	1102	2 946.00	33 687.00
Готова продукція	1103	0.00	
Товари	1104	81.00	55 569.00
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	12 121.00	128 932.00
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	61 024.00	114 553.00
з бюджетом	1135	0.00	29 124.00
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	10 261.00	6 427.00
Поточні фінансові інвестиції	1160	0.00	
Г роші та їх еквіваленти	1165	227 511.00	24 617.00
Готівка	1166	0.00	
Рахунки в банках	1167	227 511.00	24 617.00
Витрати майбутніх періодів	1170	78.00	24.00
Інші оборотні активи	1190	12 395.00	8 859.00
Усього за розділом II	1195	363 495.00	440 800.00
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	0.00	
Баланс	1300	374 837.00	446 440.00

Продовження додатку Г

Пасив за 2022 рік

Назва рядка	Код рядка	На початок звітного періоду, тис. грн	На кінець звітного періоду, тис. грн
I. Власний капітал Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	7 200.00	7 200.00
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	45 792.00	48 762.00
Неоплачений капітал	1425	0.00	
Вилучений капітал	1430	0.00	
Інші резерви	1435	0.00	
Усього за розділом I	1495	52 992.00	55 962.00
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення Відстрочені податкові зобов'язання	1500	0.00	
Інші довгострокові зобов'язання	1515	2 308.00	625.00
Усього за розділом II	1595	2 308.00	625.00
III. Поточні зобов'язання і забезпечення Короткострокові кредити банків	1600	13 233.00	4 359.00
Векселі видані	1605	0.00	
Поточна кредиторська заборгованість за: довгостроковими зобов'язаннями	1610	600.00	714.00
товари, роботи, послуги	1615	267 191.00	290 789.00
розрахунками з бюджетом	1620	20 034.00	401.00
у тому числі з податку на прибуток	1621	4 821.00	401.00
розрахунками зі страхування	1625	227.00	
розрахунками з оплати праці	1630	879.00	2 583.00
за одержаними авансами	1635	1 094.00	15 282.00
Поточні забезпечення	1660	1 687.00	1 927.00
Доходи майбутніх періодів	1665	0.00	
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	0.00	
Інші поточні зобов'язання	1690	14 592.00	73 798.00
Усього за розділом III	1695	319 537.00	389 853.00
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	0.00	
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800	0.00	
Баланс	1900	374 837.00	446 440.00

Продовження додатку Г

**Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)
Фінансові результати за 2022 рік**

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, тис. грн	За попереднього року, тис. грн
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	277 581.00	1 741 005.00
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	262 812.00	1 687 739.00
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070		0.00
Валовий: прибуток	2090	14 769.00	53 266.00
Інші операційні доходи	2120	7 387.00	20 069.00
Адміністративні витрати	2130	8 578.00	18 843.00
Витрати на збут	2150	743.00	1 732.00
Інші операційні витрати	2180	5 656.00	7 313.00
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток	2190	7 179.00	45 447.00
Дохід від участі в капіталі	2200		0.00
Інші фінансові доходи	2220	1 660.00	736.00
Фінансові витрати	2250	2 066.00	1 709.00
Фінансовий результат до оподаткування: прибуток	2290	6 773.00	44 474.00
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	-1 128.00	-8 569.00
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305		0.00
Чистий фінансовий результат: прибуток	2350	5 645.00	35 905.00

Елементи операційних витрат

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, тис. грн	За аналогічний період попереднього року, тис. грн
Матеріальні затрати	2500	147 656.00	900 832.00
Витрати на оплату праці	2505	9 221.00	25 982.00
Відрахування на соціальні заходи	2510	1 665.00	5 125.00
Амортизація	2515	2 803.00	5 665.00
Інші операційні витрати	2520	130 704.00	740 772.00
Разом	2550	292 049.00	1 678 376.00

**ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ "СК
"СТРОЙІНВЕСТ"**

Фінансова звітність за 2023 рік

Кількість працівників 106

Баланс (Звіт про фінансовий стан)

Актив

Назва рядка	Код рядка	На початок звітнього періоду, тис. грн	На кінець звітнього періоду, тис. грн
I. Необоротні активи Нематеріальні активи	1000	9.00	5.00
первісна вартість	1001	110.00	110.00
накопичена амортизація	1002	101.00	105.00
Незавершені капітальні інвестиції	1005	411.00	894.00
Основні засоби	1010	5 220.00	4 339.00
первісна вартість	1011	14 851.00	16 472.00
знос	1012	9 631.00	12 133.00
Інші необоротні активи	1090	0.00	
Усього за розділом I	1095	5 640.00	5 238.00
II. Оборотні активи Запаси	1100	141 653.00	94 892.00
Виробничі запаси	1101	71 490.00	62 805.00
Незавершене виробництво	1102	14 513.00	15 828.00
Готова продукція	1103	0.00	
Товари	1104	55 650.00	16 259.00
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	128 932.00	81 982.00
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	113 695.00	93 453.00
з бюджетом	1135	29 124.00	
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	6 427.00	12 016.00
Поточні фінансові інвестиції	1160	0.00	
Гроші та їх еквіваленти	1165	24 617.00	90 719.00
Готівка	1166	0.00	
Рахунки в банках	1167	24 617.00	90 719.00
Витрати майбутніх періодів	1170	24.00	32.00
Інші оборотні активи	1190	8 134.00	14 205.00
Усього за розділом II	1195	452 606.00	387 299.00
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	0.00	
Баланс	1300	458 246.00	392 537.00

Пасив за 2023 рік

Назва рядка	Код рядка	На початок періоду, тис. грн	На кінець періоду, тис. грн
I. Власний капітал Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	7 200.00	7 200.00
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	48 762.00	66 437.00
Усього за розділом I	1495	55 962.00	73 637.00
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення Відстрочені податкові зобов'язання	1500	0.00	
Інші довгострокові зобов'язання	1515	625.00	276.00
Усього за розділом II	1595	625.00	276.00
III. Поточні зобов'язання і забезпечення Короткострокові кредити банків	1600	4 359.00	4 480.00
Поточна кредиторська заборгованість за: довгостроковими зобов'язаннями	1610	714.00	55.00
товари, роботи, послуги	1615	306 066.00	239 429.00
розрахунками з бюджетом	1620	401.00	2 300.00
у тому числі з податку на прибуток	1621	401.00	1 854.00
розрахунками зі страхування	1625	0.00	81.00
розрахунками з оплати праці	1630	2 583.00	299.00
за одержаними авансами	1635	15 282.00	1 963.00
Поточні забезпечення	1660	1 927.00	2 395.00
Інші поточні зобов'язання	1690	70 327.00	67 622.00
Усього за розділом III	1695	401 659.00	318 624.00
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	0.00	
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800	0.00	
Баланс	1900	458 246.00	392 537.00

**Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)
Фінансові результати за 2023 рік**

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, тис. грн	За попереднього року, тис. грн
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	782 586.00	277 581.00
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	781 230.00	262 988.00
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070		0.00
Валовий: прибуток	2090	1 356.00	14 593.00
Інші операційні доходи	2120	43 565.00	7 387.00
Адміністративні витрати	2130	15 007.00	8 405.00
Витрати на збут	2150	1 524.00	740.00
Інші операційні витрати	2180	6 325.00	5 656.00
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток	2190	22 065.00	7 179.00
Дохід від участі в капіталі	2200		0.00
Інші фінансові доходи	2220	1 342.00	1 660.00
Інші доходи	2240		0.00
Дохід від благодійної допомоги	2241		0.00
Фінансові витрати	2250	2 422.00	2 066.00
Фінансовий результат до оподаткування: прибуток	2290	20 985.00	6 773.00
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	-3 310.00	-1 128.00
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305		0.00
Чистий фінансовий результат: прибуток	2350	17 675.00	5 645.00

Елементи операційних витрат

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, тис. грн	За попереднього року, тис. грн
Матеріальні затрати	2500	340 231.00	128 560.00
Витрати на оплату праці	2505	8 991.00	9 182.00
Відрахування на соціальні заходи	2510	1 696.00	1 665.00
Амортизація	2515	2 508.00	2 803.00
Інші операційні витрати	2520	311 003.00	130 681.00
Разом	2550	664 429.00	272 891.00